

VÝZVA NA SLUŽBU,
SPRAVODLIVOST
A MILOSRDENSTVO

**OŽIVĚNÍ
KTORÉ STOJÍ ZA TO**

MODLITEBNÝ TÝŽDEŇ MLÁDEŽE 2013

Oživenie, ktoré stojí za to

Iniciátormi výzvy na oživenie boli zrejme vodcovia. Možno samotný ľud cítil potrebu nápravy celej spoločnosti. Kedysi dávno ich Boh povolal byť jeho ľuďom. Právom si uvedomovali, že nastal čas, aby svoj život znovu zacielili na neho. Boli presvedčení, že Boh ich požehná v oveľa väčšej miere. Začali sa stretávať každý deň, aby spolu uctievali Boha, modlili sa a prosili o Božiu silu a prítomnosť. Študovali Písmo a navzájom sa povzbudzovali. Niektorí sa dokonca pravidelne postili. Chceli tak vyjadriť svoje odovzdanie a túžbu po väčšej svätosti.

Zdalo sa však, že Boh si ich snahu nevšima a na ich prosby neodpovedá. Mysleli to vážne. Ich modlitby vyzerali veľmi úprimne. Aj bohoslužby sa konali oveľa častejšie. Napriek tomu ľud necítil, že by bol bližšie k Bohu – ani Boh k nemu. Preto zdvojnásobili svoje úsilie. Mysleli si, že Boh od nich žiada hlbšie odovzdanie, väčšiu úprimnosť a vernosť. Ešte viac sa modlili. Viac študovali. Viac ho uctievali. Viac dávali. Viac sa zriekali.

Po čase ich to začalo unavovať. Niektorí sa ďalej pravidelne postili. Iní to pomaly vzdávali a vracali sa k svojej

predošlej rutine. Ak Boh neprijíma ich modlitby a obete, ak na ne neodpovedá výnimočným spôsobom, zrejme sa o nich až tak nezaujíma. Možno ani nie sú jeho ľuďom. Kým vlastne sú? Prečo si vôbec myslia, že sú nejaký zvláštny národ?

Potom sa objavil prorok. Izaiáš bol známy v celom národe vďaka svojim razantným výrokom. Tvrdil, že hovorí v mene Boha. Keď prišiel do chrámu, upútal pozornosť ľudí. Jeho slová sa ozývali po celom meste ako prenikavý zvuk trúby. Izaiáš mal posolstvo od Boha.

„Prečo sa postíme, a Ty to nevidíš? Prečo sa ponížujeme, a Ty si to nevšimaš?“ pýtal sa ľud Boha, keď konečne dokázal vyjadriť frustráciu z toho, čo prežíval.

Izaiáš im oznámil, že Boh si všimol ich snahu upútať jeho pozornosť, ale nezapôsobilo to naňho. Videl ich skutky, ako veľmi sa snažia, ale neocenal to. Ich zbožné úsilie sa akosi míňalo cieľa, ku ktorému Boh túžil doviest svoj ľud.

PROBLÉM S NÁBOŽENSTVOM

Zo starozmluvných príbehov vieme, že vernosť Božieho ľudu a jeho vzťah

k Bohu sa v dejinách menili. Raz boli hore, inokedy dolu. Podobne ako my všetci. Keď izraelské a judské kráľovstvo prežívalo svetlejšie obdobie, ľud sa vracal do chrámu a uctieval Boha. No ani najzbožnejšie snahy ich neodvrátili od nespravodlivosti a egoizmu v bežnom živote. Aspoň proroci to tvrdili. Neprejavovali záujem o druhých, nepomáhali tým, čo to potrebovali, neslúžili iným. Bez ohľadu na to, akí zbožní boli počas obradov a bohoslužieb, hudbou a piesňami nemohli prekričať plač a krik chudobných a utláčaných.

Prorok Amos o svojich súčasníkoch napísal, že „gniavia bedárov a nivočia chudobných krajiny“. (Am 8,4) Nevedeli sa dočkať, kedy sa skončí sobota a novmesiac, aby mohli opäť otvoriť trh a vrátiť sa k svojim nečestným obchodom, aby „za peniaze kupovali núdzných a bedárov za pár sandálov“. (Am 8,6) Týmto kupcom Amos vyčítal: Načo sa trápíte s formálnym náboženstvom, ak sa neštítite žiadnej formy vykorisťovania? Prečo vám ide v prvom rade o vlastný zisk?

My možno neobchodujeme nečestne. Možno neokrádame svojich zamestnancov o mzdu. Zdá sa, že ani vedome neutláčame iných. Ale využívame príležitosti, keď môžeme prejaviť záujem a pomôcť tým, ktorým niekto ublížil alebo ukrivdil? Keď môžeme povzbudiť tých, ktorí sú osamelí, chorí a zabudnutí?

Prostredníctvom svojich prorokov Boh rázne vyjadril sklamanie z ich zbožnosti a bohoslužby. Trápilo ho, že sú ľahostajní voči zlu, ktoré ich obklopuje. Napomína tých, čo si nevšímajú

ukrivdených a ignorujú zlo, ktoré je na nich páchané. Čítame, že Boh „nenávidí“, „opovrhuje“ a hnusí sa mu ich bohoslužba. Ich zhromaždenia mu smrdia. Ich hudba a obeť sú úplne zbytočné.

U proroka Micheáša, v 6. kapitole čítame zoznam prehnaných prejavov uctievania Boha. Majú dokonca vzostupnú tendenciu. Prorok začína spaľovanými obetami a prechádza k obeť z „tisícov baranov a desaťtisícov potokov oleja“ (v. 7). Potom nasleduje niečo strašné – ale v tej dobe nie neznáme – obeť prvorodeného dieťaťa. Môžu si vari takto získať Božiu priazeň a odpustenie? Azda toto požaduje Hospodin?

Odpoveď je veľmi jednoduchá, hlboká a plná úcty: Hospodin žiada „zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom“. (Mich 6,8)

SPÄŤ K 58. KAPITOLE

PROROKA IZAIÁŠA

Prostredníctvom proroka Izaiáša Boh odpovedá na snahu svojho ľudu o oživenie. „Chcem od vás takúto bohoslužbu: Chcem, aby ste slúžili tým, ktorí potrebujú vašu pomoc. Pomôžte ľuďom oslobodiť sa od toho, čo ich zväzuje. Pomôžte im žiť tak slobodne, ako je to len možné. Nasýtte hladných. Poskytnite prístrešie bezdomovcom a tým, ktorí to potrebujú. Podelte sa o odev s tými, ktorí si nemajú čo obliecť.“ (pozri Iz 58,6.7) Aj keď máme málo, možno je to viac, než má niekto iný. Boh nás vyzýva, aby sme boli vo všetkom, čo máme, štedrí voči tým, ktorým môžeme pomôcť.

Takáto služba nie je len niečo „milé a dobré“. Tieto verše hovoria, že je to spôsob, ako máme uctievať Boha. Ale to nie je jediný spôsob, ako ho môžeme uctievať. Prostredníctvom proroka Izaiáša Boh nalieha na svoj ľud, ktorý túži po oživení, aby zmenil svoj postoj k uctievaniu. Zdá sa, že v Božích očiach je táto forma uctievania lepšia než mnohé zaužívané tradičné spôsoby, najmä ak sa pritom zanedbávajú potreby iných.

Uctievanie sa netýka len nášho vnútra. Je to niečo, čo prináša požehnanie všetkým, ktorí uctievajú Boha. Je pozoruhodné, že Ježišov Duch a vernosť Bohu sa orientujú na iných. Ani naša duchovná obnova sa netýka len nás, ale súvisí s chudobnými, utláčanými, ubolenými a hladnými. „Pravým zmyslom náboženstva je vyslobodiť ľudí z pút hriechu, odstrániť neznášanlivosť a útlak a podporovať spravodlivosť, slobodu a pokoj.“ (Seventh-day Adventist Bible Commentary, 4. zv. 306)

U Izaiáša 58,8–12 Boh sľubuje, že požehná takúto formu uctievania. Boh vlastne hovorí, že ak ľudia nebudú takí sústredení na seba, nájdu ho a On v nich bude pôsobiť. Prostredníctvom nich prinesie uzdravenie a obnovu. Po takomto oživení ľud túžil. Túžil po obnove nádeje a pravého zmyslu života. Túžil reálne si uvedomovať Božiu prítomnosť v živote i spoločenstve. „Vtedy zažiarí tvoje svetlo ako zora a tvoja rana sa rýchlo zacelí. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a za tebou sláva Hospodina. Vtedy budeš volať a Hospodin ti odpovie, budeš volať o pomoc a on ti povie: Tu som!“ (Iz 58,8,9)

SPOLOČNÉ PREŽÍVANIE SOBOTA

Je zaujímavé, že Izaiáš 58 dáva tiež do súvisu tento spôsob uctievania (službu iným) s obnovou „rozkoše“, teda radosti, zo zachovávaní soboty. Je to niečo, čo je nám ako adventistom siedmeho dňa blízke. Sobota je dar, ktorý dostávame každý týždeň. Sme vyzývaní pamätať na ňu a ctiť ju. Sobota je symbol Božej milosti, teda toho, že spasenie nie je niečo, čo sme si zaslúžili, ale čo sme dostali. Je to významný symbol nášho chodenia s Bohom v pokore. (Mich 6,8)

Sobota je cenný prvok v našom vzťahu s Bohom. Navyše má v sebe niečo, čo by malo meniť náš vzťah k iným. Prostredníctvom nej sa máme o túto milosť a dobrotu deliť s ostatnými. V súvislosti s týmito veršami Ellen Whiteová poznamenala: „Tí, čo zachovávajú Pánovu sobotu, sú zodpovední preukazovať milosrdenstvo a dobročinnosť.“ (Welfare Ministry 121)

Už pri letmom prečítaní Desatora (2Moj 20) si všimnete jednu zvláštnosť – štvrté prikázanie je veľmi detailné. Kým niektoré prikázania sú jednoslovné, štvrté prikázanie dáva odpoveď aj na otázky typu prečo, ako a kto má „pamätať na sobotný deň“.

Pritom je dôležité, na koho sa sústreďuje. Sigve Tonstad vo svojej knihe *The Lost Meaning of the Seventh Day* píše, že tento príkaz je jedinečný vo všetkých kultúrach sveta. Vysvetľuje, že príkaz zachovávať sobotu „určuje prioritu zdola hore a nie zhora dolu. Najprv berie do úvahy najslabších a najzraniteľnejších členov spoločnosti. Osobitne vymenovaní sú

tí, ktorí najviac potrebujú odpočinok – otroci, cudzinci a mulice. V odpočinku siedmeho dňa nájdú spojenca chudobní (ľudia s menšími právami), ba aj nemé zvieratá.“ (str. 126.127)

Štvrté prikázanie zdôrazňuje, že sobota je deň, z ktorého sa má každý tešiť. Vzhľadom na sobotu sme si všetci rovní. Ak si počas týždňa zamestnávateľ, nemáš právo nútiť svojich zamestnancov pracovať v sobotu, pretože Boh im dal deň na odpočinok. Ak si od pondelka do piatku študent, zamestnanec, alebo dokonca otrok, sobota ti pripomína, že aj ty si stvorený a vykúpený Bohom. Boh ťa pozýva, aby si to oslávil. Nemysli v tento deň na svoje bežné povinnosti a úlohy. Aj tí, čo sobotu nezachovávajú – „cudzinec, ktorý je v tvojich bránach“ (2Moj 20,10) – by z nej mali mať úžitok, ak to závisí od tých, čo sobotu zachovávajú.

Ak sa v tento deň sústredíme na veci, ktoré sú oveľa dôležitejšie než tie, ktoré nás zamestnávajú počas týždňa, nebudeme sa diviť, že Izaiáš hovorí o sobote ako o rozkoši. (Iz 58,13) Aj tieto verše nám pripomínajú zaslúbenie o obnove, radosti a stále sa prehĺbujúcom vzťahu s naším Bohom. (v. 14)

JEŽIŠ A ZBOŽNÝ ĽUD

Ježiš veľmi dobre poznal poslanstvo 58. kapitoly proroka Izaiáša. Žil životom plným lásky a služby. Jeho záujem o iných, zázraky, uzdravenia a mnohé podobenstvá svedčia o tom, že takýto život najlepšie vyjadruje oddanosť a vernosť Bohu. Náboženský predstavitelia boli jeho najväčšími

kritikmi. Zároveň sa však sami stali terčom najtvrdšej Ježišovej kritiky.

Podobne ako zbožný ľud v Izaiášovej dobe, aj ľudia v Ježišovej dobe tvrdo pracovali na svojej zbožnosti. Verili, že svojimi zbožnými praktikami si zaistia výnimočný vzťah s Bohom. Súčasne však vykorisťovali chudobných a zanedbávali núdzných. (Mar 12,38–40) Ich bohoslužba sa nezlučovala s ich spravodlivosťou. Ježiš neváhal a odsúdil takéto pokrytectvo.

V 23. kapitole Matúšovho evanjelia nachádzame Ježišovo azda najviac hrôzu vzbudzujúce kázanie – najmä pre zbožných ľudí. Ježiš im vytýkal, že aj keď chcú byť zbožní, nepomáhajú ľuďom, ktorí sú v živote nejakým spôsobom znevýhodnení. Neprejavujú náležitú starostlivosť. Takéto náboženstvo považoval za bremeno, ktoré im robí život ešte ťažším. Ježiš povedal, že „zatvárajú nebeské kráľovstvo pred ľuďmi“. (Mat 23,13)

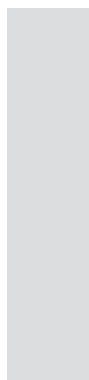
Ako ozvena prorokov, ktorí žili pred stáročiami, aj Ježiš otvorene hovoril o rozpore medzi ich náboženskými praktikami a bezprávím, nad ktorým prižmurovali oči a z ktorého ťažili. „Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale zanedbali ste to, čo je závažnejšie v zákone: spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť.“ (Mat 23,23) Potom dodal, že dodržiavanie pravidiel a náboženských obradov nie je samo osebe zlé, ale nesmú nahradiť „zachovávanie práva, milovanie láskavosti a pokorné chodenie s Bohom“, čo je ozvenou Micheášovej výzvy na pravú zbožnosť a skutočné oživenie.

IZAIÁŠOVA VÝZVA A ZASLÚBENIE

Nevieme, ako zareagovali prví poslucháči Izaiášovej výzvy na pravé oživenie. Ježiš stál pred rovnakými náboženskými problémami. Zrejme vždy stretneme ľudí, ktorí sú spokojní s obyčajným náboženstvom. Iní počujú výzvu uctievať Boha spôsobom, ktorý skutočne zmení nás i ľudí okolo nás. To je zrejme dôvod, prečo znie Izaiášov hlas až dodnes tak aktuálne.

Ellen Whiteová pripomína, že pre cirkev je dôležité, aby dbala na princípy a konanie opísané v Iz 58. „Pozorne si čítajte túto kapitolu. Uvedomte si, aká služba prinesie život do našich zborov. Evanjelium sa bude šíriť našou štedrosťou aj našou prácou. Keď stretnete trpiacich, ktorí potrebujú pomoc, poskytnite im ju. Keď stretnete hladných, dajte im jesť. Tým sa zapojíte do Kristovej služby. Dobročinnosť bola Majstrovým svätým dielom. Všade povzbudzujte náš ľud, aby sa zapojil do tohto diela.“ (Welfare Ministry 29)

Ak chceme naozaj úprimne nasledovať Ježiša, sústredíme sa na iných. Ak chceme naozaj zachovávať sobotu, dovolíme, aby prostredníctvom nás bolo jej požehnanie prínosom pre všetkých. Ak naozaj túžime po oživení, budeme pre druhých požehnaním.

OTÁZKY

1. Čím bol narušený vzťah medzi Bohom a jeho ľuďom podľa prvej časti Iz 58?
2. Uvažoval si o tom, že zachovávanie práva a milovanie láskavosti je tiež spôsob, ako máme uctievať Boha? Ako to zmení tvoj postoj k iným? Ako to zmení tvoj postoj k uctievaniu?
3. Myslíš si, že tvoj vzťah k Bohu by sa mohol obnoviť prostredníctvom „aktívnejšieho“ uctievania, ako je to napríklad opísané v Iz 58? Ako to realizovať?

Boh, ktorý vidí, počuje – a cíti

Predstavte si takúto scénu: Navštíviš svojho príbuzného v nemocnici. Už niekoľko týždňov je chorý. Začínaš strácať istotu, že sa vylieči. Bol si dlho mimo mesta a toto je tvoja prvá návšteva. Potichu sa rozprávaš s jeho manželkou vedľa postele. On spí. V posledných týždňoch strávila v nemocnici mnoho dlhých dní a bezsených nocí. Pripomenieš jej, že by mala ísť domov a odpočinúť si. Uisťuješ ju, že dnes večer pri ňom zostaneš ty.

Najprv povie, že je to v poriadku. Zdá sa však, že je vďačná za možnosť odpočinúť si, aj keď stále váha, či má odísť. Napokon si pozbiera veci. Pobožká svojho spiaceho manžela na líce, objíme ťa a odchádza. Vzápätí príde sestrička skontrolovať stav pacienta.

Kým sestrička vykonáva svoju obvyklú prácu, ustúpiš k oknu. Pozeráš von na ulicu pred nemocnicou. Chvíľu sleduješ premávku. Podvedome počuješ zvuky nemocničného personálu za sebou. Vo večernom svetle si všimneš vzdalujúcu sa známú postavu. Vychádza z areálu nemocnice na ulicu. Ešte pred minútou bola s tebou v nemocničnej izbe. Teraz odchádza domov –

sama. Zdá sa ti akási viac zhrbená. Sotva vníma premávku okolo seba. Kráča pomaly so sklonenou hlavou. Ako ju sleduješ, takmer cítiš, aká je unavená a zarmútená.

Takto odchádzala v posledných týždňoch často. Zrejme si ju ani nikto nevšimol. Dávaš sa zhora na ulicu. Vieš, čo prežíva. Hlboko súcitiš s touto trpiacou ženou a jej manželom, ktorý leží na posteli za tebou. Príde ti na myseľ, že podobne sa na ňu možno díva aj Boh. Videl ju zakaždým, keď takto sama odchádzala z nemocnice. A každý deň vidí tiež príbuzných, ktorí neraz unavení, smutní a ustarostení odchádzajú z nemocníc. Vidí aj všetkých pacientov – v každej nemocnici...

Napadne ti, že by si sa za ňou mal rozbehnúť, ešte raz ju objať a pripomenúť jej, že Boh ju vidí. Ale práve prechádza cez cestu. Teraz by si ju už nedobehol. Sestrička urobila, čo bolo treba, a ty si sadáš vedľa postele. Modlíš sa za tohto muža i jeho ženu, za ich spoločný zápas. Modlíš sa tiež za sestričky a lekárov. Kým tvoje srdce trpí nesmiernou bolesťou, ďakuješ Bohu, že nikdy nie sme sami – ani v tej najťažšej chvíli.

BOH, KTORÝ VIDÍ

Pre človeka je prirodzené, že keď trpí alebo ho niečo veľmi bolí, kričí. Ide o automatický mechanizmus, ktorý sa v nás spúšťa, aj keď vlastne nevieme, ku komu alebo prečo kričíme. Náš krik je o to silnejší, keď je adresovaný Bohu, o ktorom veríme, že je dobrý, miluje nás a chce pre nás len to najlepšie. Keď prežívame tragédiu, Božie „mlčanie“ nám pripadá ako výsmech. Jóbovu bolesť, utrpenie a straty sprievádzali otázky o tom, kto je Boh a či vidí jeho bolesť.

S podobnými otázkami sa stretávame v celej Biblii – a v celých ľudských dejinách. Boh sa nám stále znovu predstavuje ako ten, ktorý počuje a vidí utrpenie aj „tých najmenších“. (Mat 25) V celom stvorení mu neunikne smrť jediného vrabca. Ježiš nás uisťuje: „Vy ste cennejší ako mnoho vrabcov.“ (Mat 10,31) Táto myšlienka sa opakuje v mnohých príbehoch Biblie.

Hagar sa ocitla v ťažkej a zložitej situácii. Bola to Egypťanka. Nevieme, čo sa stalo, že sa ocitla mimo svojej rodnej krajiny. Ako otrokyňa v domácnosti Abraháma a Sára si nemohla vybrať, kde alebo ako bude žiť. Keď Sára prišla za Abrahámom so svojim zúfalým plánom, ako mať deti, Hagar sa zrejme nemohla slobodne rozhodnúť, ako sa zachová. Nakoniec to dopadlo horšie, než sa na začiatku zdalo. Sára začala tehotnú Hagar neznášať. Keď sa celá situácia stala neznesiteľnou, Hagar utiekla. Tehotná žena sa ocitla sama na púšti v cudzej krajine, v strachu o holý život.

No v tejto extrémne ťažkej situácii nezostala Hagar sama a zabudnutá.

Prišiel za ňou anjel s posolstvom, že nie je opustená. Boh vidí jej trápenie. Uistil ju, že Boh je s ňou a má pre ňu riešenie. Anjel jej dokonca dal pokyny vzťahujúce sa na dieťa, ktoré sa jej narodí. „Dáš mu meno Izmael (Boh počuje), lebo Hospodin ťa počul v tvojom pokorení.“ (1Moj 16,11) Vždy, keď vyslovila meno svojho syna, mala si pripomenúť, že v najhoršej situácii jej života bol Boh svedkom jej zúfalstva.

Hagar zareagovala tak, že svojmu Bohu dala meno. „Hagar nazvala Hospodina, ktorý ju oslovil, Él Roi (Boh, ktorý ma vidí). Povedala totiž: Či som tu nezahliadla toho, ktorý ma vidí?“ (1Moj 16,13)

Ani po tejto skúsenosti nešlo v jej živote všetko hladko. O niekoľko rokov sa opäť ocitla v podobnej situácii. Tentoraz je aj so svojím synom na púšti a hrozí im smrť od smädu. Opäť sa jej prihovoral anjel a uistil ju, že Boh vidí, v akej je situácii, a počuje chlapcov plač. (1Moj 21,17)

Vďaka tejto skúsenosti poznáme jedno z najdojmovejších a najpotešujúcejších Božích mien – „Boh, ktorý ma vidí“. Toto meno môže vzývať ktokoľvek a kedykoľvek – v núdzi, nebezpečenstve či trápení. Boh vidí.

BOH, KTORÝ POČUJE

O niekoľko storočí neskôr potomkovia tejto rodiny trpeli ako otroci. Zneužívali a týrali ich Egypťania. Čakať štyristo rokov je naozaj pridlho, najmä keď podmienky sa stále zhoršujú. Boh sľúbil, že svoj ľud vyvedie z Egypta. Generácia po generácii budovala bohatstvo a prestíž svojich modlárskeho utláčateľov. Zdalo sa, že Boh mlčí. Vši-

mol si vôbec ich utrpenie? Zabudol na nich? Zaujíma sa ešte o nich?

Jedného dňa Boh zostúpil. Zjavil sa v horiacom kre v odľahlej púšti. Ukázal sa princovi na úteku, ktorý sa stal pokorným pastierom. Boh poveril zdráhajúceho sa Mojžiša úlohou. Jej prvou časťou bolo vrátiť sa k Izraelitom do Egypta s posolstvom, že Boh počul a videl ich útlak. „Dobre som si všimol útrapy svojho ľudu v Egypte. Počul som jeho volanie o pomoc pod údermi poháňáčov a viem o jeho bolestiach.“ (2Moj 3,7)

Áno, Boh sa o nich zaujímal. Jeho zámerom bolo dramaticky zmeniť ich situáciu. Nebolo to nič automatické ani unáhlené. Prv než pod Božím vedením opustili krajinu, okolnosti v Egypte sa vyhrotili. Splniť plán, ktorý Boh ukázal Mojžišovi, trvalo oveľa dlhšie, než sa na začiatku zdalo. Napriek okolnostiam, v akých sa nachádzali, vedomie, že Boh počul ich volanie o pomoc, bolo dôležitým zlomom v ich skúsenosti a vzťahu s Bohom. „Keď počuli, že Hospodin navštívil Izraelitov a videl ich utrpenie, padli na kolená a klaňali sa.“ (2Moj 4,31)

BOH, KTORÝ CÍTI

Teší nás, že Boh vidí a počuje volanie chudobných a utláčaných. Zaráža nás, že Boh – v Ježišovi – prežíval a znášal tú najhoršiu krutosť, úzkosť a nespravodlivosť. Napriek všetkému súcitu a добрote, ktoré Ježiš prejavoval vo svojom živote, jeho smrť bola dôsledkom nenávisťi, závisťi a nespravodlivosti.

Po celý čas – od zúfalej modlitby v Getsemane po zatknutie, „súdny

proces“, mučenie, výsmech, ukrižovanie a smrť – Ježiš znášal nesmierne muky, bolesť, krutosť a týranie. Najhoršie na tom bolo, že trpel ten, ktorý bol nevinný, čistý a dobrý. Keď o tom premýšľame v súvislosti s dejinami spásy, vidíme nádheru Ježišovej obete za nás. Nemali by sme však zabúdať na krutosť utrpenia a nespravodlivosť, ktoré prežíval.

Kňazi a náboženský predstavitelia Ježiša nenávideli. Potrebovali nájsť nejaký dôvod, aby ho mohli obžalovať. Počas súdneho procesu porušili vlastné zákony a predpisy. Bola to vlastne fraška. Proces prebehol v zhone a chvate. Šlo im len o to, aby čo najskôr dosiahli žiadaný výsledok. „Mnohí síce proti nemu falošne svedčili, ale ich výpovede sa nezhodovali.“ (Mar 14,56) Aj keď náboženský predstavitelia priviedli Ježiša pred Piláta, neboli schopní dohodnúť sa, akého závažného priestupku sa dopustil. Pilát totiž vedel, „že ho vydali zo závisťi“. (Mat 27,18)

Ježiš bol ukrižovaný napriek jednoznačnému rozhodnutiu sudcu o jeho nevine. To podčiarkuje strašnú nespravodlivosť, ktorá na ňom bola spáchaná. (pozri Iz 53,8) V Ježišovej obeti Boh ukázal, že vie, ako sa cíti obeť zla, nespravodlivosti a násilia. Boh sa tak s nami stotožnil v našej porušenosti, že nemôžeme pochybovať o jeho empatii, súcitu a vernosti. „Veď nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol spolucítiť s našimi slabosťami, ale veľkňaza, ktorý bol vo všetkom skúšaný, ale nedopustil sa hriechu.“ (Žid 4,15) V Ježišovi Boh prežíval hĺbku bolesti a zármutku tohto sveta. On

vidí, počuje a vie, ako sa cítíme, keď je nám najhoršie. On je tu s nami.

PRERUŠENIE TICHÁ

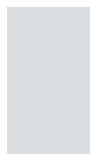
V biblických dejinách sa stále opakuje volanie Božieho ľudu, aby Boh zasiahol. Kričia najmä tí, ktorí sú v otroctve, vo vyhnanstve, prežívajú útlak, okupáciu, chudobu alebo nejakú inú nespravodlivosť či tragédiu. Otroci v Egypte, Izraeliti v Babylone a mnohí ďalší volali k Bohu, aby videl a počul ich trápenie, zasiahol a napravil tak toto zlo.

Žalmy sú plné nárekov kvôli tomu, že bezbožným sa zjavne darí a prosperujú, kým spravodliví sú zneužívaní, vykorisťovaní a trpia núdzu. Žalmista opakovane volá k Bohu, aby zasiahol. Verí, že tento svet teraz nie je taký, ako ho Boh stvoril a aký ho túžil mať. Volá podobne ako proroci a všetci utláčani: „Dokedy, Pane?“ (napr. Ž 94,3–7) Boží ľud bude kvôli nespravodlivosti a núdzi vždy pociťovať určitú netrpezlivosť. Ďalšou príčinou tejto netrpezlivosť je zdanie, že Boh nič nerobí.

Keď počujeme Boží hlas a spoľiehame sa na jeho starostlivosť, milosrdenstvo a súcitiť s nami aj so všetkými, ktorí akýmkoľvek spôsobom trpia, stávame sa pre iných v ich utrpení a nespravodlivosti ozvenou Božieho hlasu. Možno nie sme schopní zastaviť a odstrániť ich utrpenie. Napokon, niektoré situácie a okolnosti sa napravujú až počas Božieho konečného súdu a pri novom stvorení. No ako ľud, ktorý dôveruje Bohu, ktorý vidí, počuje a cíti, sme tiež povolani súcitiť s ich bolesťou. Máme vyžarovať svetlo

Božieho milosrdenstva a lásky do ich temnoty. Boh počuje. My sme jednou z možností, ako odpovedá.

Predstavte si, že Boh sleduje túto ženu, ako smutná a osamelá odchádza domov. Predstavte si, že Boh kráča po chodbe nemocnice vo vašom meste. Predstavte si, že Boh sleduje televízne správy. Predstavte si, že Boh počúva príbeh vašich susedov, ktorí vo svojom rodinnom živote prežívajú krízu. Premýšľajte, čo by rád urobil, aby pomohol našej rodine, našej spoločnosti a nášmu svetu.

OTÁZKY

1. Aké dôležité je pre teba vedieť, že Boh vidí utrpenie ľudí na tomto svete a počuje ich volanie o pomoc? Čo ti to o ňom hovorí?
2. Ako ti premýšľanie o Ježišovom utrpení a nespravodlivosti pomáha čeliť vlastnému utrpeniu a nespravodlivosti v tvojom živote?
3. Ako ovplyvňuje Boží súcitiť a záujem o posledných, najmenších a stratených tvoj postoj a správanie voči ľuďom v núdzi?

Boh, ktorý sa znížil

Jeden z najhlbších symbolov kresťanskej viery je vzájomné umytie si nôh, ktoré praktizujeme pred obradom Večere Pánovej. Je to tiež modelový príklad toho, ako máme prejavovať svoju vieru v bežnom každodennom živote. Ako učeníci Boha, ktorý sa znížil, kresťania by mali byť ľuďmi, ktorí sa znížia a sklonia, aby poslúžili iným – najmä ľuďom v núdzi.

V prvom storočí bolo spoločenským zvykom umyť hosťovi nohy. Ľudia chodili v sandáloch po veľmi prašných cestách. Túto ponížujúcu povinnosť vykonával zväčša sluha.

Bol to Ježiš, kto sa znížil ako prvý. Dal nám silný príklad postoja a konania: „Bolo pred sviatkami Veľkej noci. Pretože Ježiš vedel, že prišla jeho hodina, aby odišiel z tohto sveta k Otcovi, a preto, že miloval svojich, ktorí boli na svete, preukázal im dokonalú lásku... Potom nalial do umývadla vodu a začal umývať učeníkom nohy a utierať ich zásterou, ktorou bol opásaný.“ (Ján 13,1–5) Iný preklad Biblie vystihuje lepšie myšlienku, že týmto činom im Ježiš v ten večer „v plnom rozsahu prejavil svoju lásku“. (NLT) (pozri tiež Ž 18,35 a Fil 2,5–7)

Božia láska je témou všetkých Jánových spisov – jeho evanjelia i listov. Ján ju prežíval, keď chodil s Ježišom a poznával ho. Je zaujímavé, čo Ján považoval za jej vrcholný prejav. Bol to okamih, keď Ježiš v „plnom rozsahu“ prejavil túto lásku. Hneď nato Ján predstavuje Ježiša, večného Božieho Syna, ako svojim pochybovačným učeníkom zaradom umýva zaprášené nohy. Podľa Jána to bol najväčší a najpôsobivejší prejav Božej lásky vyjadrený činom neuveriteľnej pokory a služby.

JEŽIŠ – „BOH S NAMI“

Nikdy nepochopíme, ako veľmi sa Boh znížil, keď sa stal v osobe Ježiša Krista človekom. Stvoriteľ vesmíru sa stal stvorením. Neobmedzený Vládca vesmíru sa stal malým dieťaťom. Prijal všetky naše fyzické obmedzenia. Je to pre nás hlbokým, ale zároveň nádherným a svet meniacim tajomstvom. Skôr než nám Ján povie, čo v ten večer Ježiš urobil, preruší svoje rozprávanie a pripomenie nám, kto to robí: „Ježiš, vedomý si toho, že Otec mu dal všetko do rúk a že od Boha vyšiel a k Bohu odchádza...“ (Ján 13,3)

Vždy, keď počúvame príbehy o Ježišovi, máme na to pamätať. Najdojímavejšie príbehy o ňom sa nespájajú s veľkým zástupom, veľkými činmi či s verejnými zázrakmi. Sú to tie, ktoré opisujú stretnutie Ježiša s jednotlivcami – so ženou pri studni; s Nikodémom v nočnom rozhovore; s Máriou, Martou a Lazarom v ich dome; s učeníkmi, keď každému osobitne venoval čas a pozornosť; keď sa osobne rozprával s ľuďmi po tom, čo ich uzdravil; keď zavolał Zacheja dolu zo stromu; keď oslovil Máriu v záhrade ráno po vzkriesení; keď šiel s dvoma sklamanými učeníkmi do Emauz; keď na brehu pripravoval raňajky pre niekoľkých svojich učeníkov. V každom z týchto príbehov vidíme Vládca vesmíru, ktorý sa znížil, aby osobne oslovil jedného človeka a venoval mu čas. Akoby bol dotýčny človek všetkým, na čom Bohu v celom vesmíre najviac záleží. Z nášho pohľadu sa to zdá neefektívne, možno aj riskantné – a hlavne ako strata času. Poskytuje nám to však pozoruhodný pohľad na to, čo sa Bohu páči. Vidíme jeho lásku, ktorú prejavuje každému z nás.

SKLONIŤ SA UMYŤ NOHY

V Jánovom úvode k tomuto príbehu veľkej služby nachádzame ešte ďalší prvok. Ján si uvedomil, že Ježiš vedel, čo sa stane onej temnej noci. „Pri večeri, po tom, čo diabol vnukol do srdca Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, myšlienku o tom, aby ho zradil...“ (Ján 13,2) Ježiš „vedel, kto ho zradí“ (v. 11) a ako on i Judáš skončia. O niekoľko hodín neskôr bude ich údol spečatený.

Jedlo už bolo pripravené. Nebol tu však žiadny sluha. Nikto sa nepoukol, že všetkým umyje nohy. A tak Ježiš, Boží Syn, vykonal čin veľkej pokory. Boh celého vesmíru sa skláňa, aby umyl nohy obyčajným mužom. Je to úžasný obraz Boha. Tento div ešte umocňuje kultúrna stigma, ktorá sa spájala s umytím nôh v tej dobe – bola to úloha najposlednejšieho sluha. Nehovoriac o tom, že Ježiš umyl nohy aj tomu, ktorý ho zradil, aj tomu, ktorý ho tej istej noci zaprel.

Božia služba je jedným z najpôsobivejších skutočností kresťanskej viery. Aj pre jeho najvernejších svätých predstavuje tento príklad pokory určitý zápas. Je to láska, ktorá prevyšuje to najlepšie, čo môže ľudstvo poskytnúť a plne pochopiť. „Láska k menej šťastným je krásna – láska k tým, ktorí trpia, sú chudobní, chorí, ktorým sa nedarí a sú nepríjemní. Je to súcitiť, ktorý sa dotýka srdca tohto sveta. Láska k tým, ktorí sú šťastnejší, je zriedkavá – milovať tých, ktorí sú úspešní, tešiť sa bez závidosti s tými, ktorí sa radujú... Láska chudobného k bohatému... A potom je tu ešte láska k nepriateľovi – milovať toho, kto ňu nemiluje, ale sa ti vysmieva, vyhráža sa ti a pôsobí ti bolesť. Láska mučeníka k mučiteľovi. To je Božia láska. A tá dobýja tento svet.“ (Frederick Buechner, *The Magnificent Defeat*, 105)

NAJVÄČŠIE PONÍŽENIE –

JEŽIŠ, BOH-ČLOVEK, ZOMREL

Umytie nôh bolo začiatkom 24-hodinového utrpenia, ktoré sa skončilo tým, že umučeného, ukrižovaného a mŕtveho Ježiša pochovali v piatok

večer pred západom slnka do poži-
čaného hrobu. To, že sa znížil umyť
nohy učeníkom, bolo v istom zmysle
začiatkom ešte hlbšieho poníž-
nia, aby potom celý svet vyzdvihol
k vzkrieseniu a nádeji. „Zostupuje
dolu, aby opäť vystúpil hore a celý zni-
čený svet vzal so sebou... Musí sa po-
nížiť, aby bol vyvýšený. Musí takmer
klesnúť pod bremenom, aby sa potom
vzpriamal a vykročil s celým zástupom
tackajúcich sa na svojich ramenách.“
(C. S. Lewis, Miracles, 179)

Celá prvá kapitola Listu Židom
svedčí o Ježišom zvrchovanom Bož-
stve. „V týchto posledných dňoch pre-
hovoril k nám v Synovi, ktorého usta-
novil za dediča všetkého a cez ktorého
stvoril aj svet. On je odlesk jeho slávy
a obraz jeho podstaty a všetko udržuje
svojím mocným slovom. Keď vykonal
očistenie od hriechov, posadil sa po
pravici Velebnosti na výsostiach.“
(Žid 1,2.3)

Ježiš bol Boh – večný, Stvoriteľ,
Udržiavateľ. Niektorí z Ježišových
učeníkov a priateľov, ktorí zďaleka
pozorovali, ako Ježiš na kríži zomiera,
počuli toto uistenie. (Mat 16,13–16)
Uistil ich o tom aj sám Boh na vrchu
premenenia. (Mat 17,5) Teraz na tom
istom vrchu visel mŕtvy Boh, ktorý sa
stal človekom.

Bola to úplná pokora. Nič nemôže
byť nižšie ako neexistencia. Smrť so
sebou vždy prináša silné otrasy a chve-
nie. Všetko sa rúca a ničí. Ale pri smrti
Boha-človeka šlo o niečo viac. Svet
sa triasol a vesmír sa chvel. Táto smrť
však priniesla svetu záchranu.

Spisovateľa Douglasa Couplanda
sa raz spýtali, z čoho má najväčší

strach. Odpovedal: „Z toho, že Boh
existuje, ale nemá o ľudí príliš veľký
záujem.“ V Ježišovi na kríži Boh pora-
zil tento strach. Dokázal, že má o ľudí
veľký záujem. Aby svoju starostlivosť
a záujem prejavil, aby nám umožnil
opäť sa s ním spojiť a žiť s ním naveky
v spoločenstve, rozhodol sa priniesť
veľkú obeť.

POSTOJ POKORY A PONÍŽENIA

Nie div, že Pavol sa vracia k tomuto
obrazu pokory a služby Boha. Jeho
poníženie sa stalo najväčším vyjadre-
ním Božej slávy a lásky. Boh nám dal
príklad, ako máme žiť. „Majte v sebe
také zmýšľanie, aké zodpovedá životu
v Kristovi Ježišovi: On, hoci mal Božiu
podobu, svoju rovnosť s Bohom nepo-
kladal za ulúpenú vec, ale zriekol sa
jej, keď vzal na seba podobu služob-
níka a stal sa jedným z ľudí, ponížil sa
a stal sa poslušným až na smrť, a to
smrť na kríži.“ (Fil 2,5–8)

Ako máme odpoveď na tento pre-
jav dobroty a nesmiernej pokory?
Máme žiť a deliť sa o svoju vieru tak,
že sa rovnako pokoríme. Vložme sa –
každý osobne, ale aj spolu – do služ-
by a hľadajme to najlepšie pre tých,
s ktorými žijeme a stretávame sa. Nie
div, že prorok Micheáš spája hľadanie
spravodlivosti a milosrdenstva s prí-
kazom „v pokore chodiť so svojím Bo-
hom“. (Mich 6,8)

Pokúšením Božích nasledovníkov
je snaha o spoločenstvo s Bohom na
výšinách duchovných skúseností.
Takýto unáhľený návrh dal Peter na
vrchu premenenia – aby si tam posta-
vili stany. (Mat 17,4) Ale Boh to tak
nechcel. Praktická pokora znamená

zísť dolu z vrchu a žiť medzi ľuďmi – možno riskovať vlastný život pre uzdravenie a záchranu tých, ktorí sú stratení, ohrození a trpia.

ON ZOSTAL

Carl Wilkens bol riaditeľom organizácie ADRA v Rwande približne štyri roky (apríl 1994), keď sa ocitol uprostred jednej z najstrašnejších situácií posledných desaťročí. V priebehu nasledujúcich 100 dní bolo v nepričítanej, etnicky motivovanej masacre zavraždených vyše 800 000 obyvateľov Rwandy. Zvyšok sveta to buď ignoroval, alebo len z diaľky sledoval.

Cirkev, ADRA i predstavitelia americkej vlády naliehali na Wilkensa a jeho rodinu, aby utiekli pred šíriacou sa genocídou. On však vedel, že svojím odchodom by vážne ohrozil životy svojich spolupracovníkov. Jeho ženu, deti a rodičov evakovali do Kene. Wilkens zostal a robil, čo mohol. V priebehu troch mesiacov chránil obeť šialenstva, ktoré zachvátilo krajinu.

To, čo v tom čase Wilkens prežíval, opísal a publikoval v knihe Neodchádzam (I'm Not Leaving). Nie je to príbeh o horore v Rwande, ale skôr jeho osobná skúsenosť. Wilkens rozpráva príbehy o záchrane ľudí. Niektorí boli zachránení celkom obyčajným, iní neobvyklým spôsobom. Hovorí o tom, ako tieto skúsenosti zmenili jeho vzťah k rodine, Bohu a k iným ľuďom.

Táto kniha je viac o nádeji, aj keď opisuje strašnú hrôzu. Wilkens si dal za cieľ zaznamenať príbehy ľudí, ktorí ju prežili. Staval sa tým proti krutej snahe vraždiacich. Je to príbeh o od-

vahe a viere. Vyjadruje, že aj keď sú okolnosti nesmierne brutálne a život nemá takmer nijakú cenu, záleží na mravných hodnotách. V týchto extrémnych situáciách Wilkens zažil, čo znamená riskovať všetko pre iných jednoducho preto, že ide o správnu vec.

Wilkensonov príbeh je výzvou žiť odvážne, byť verný, pokorný a súcitný, nech to stojí čokoľvek; výzvou dôverovať Bohu vo svojom živote a slúžiť jemu aj iným. Je to príbeh o niekom, kto pozoruhodným spôsobom prejavil rovnaký spôsob myslenia ako Ježiš Kristus.

BOH SA STÁLE SKLÁŇA

Ježiš ako „Boh s nami“ už mnohokrát v dejinách tohto sveta prejavil svoju lásku službou. Takisto sa prejavuje aj v našom živote, v našich problémoch a ťažkých úlohách. Robí to stále, aj dnes, ak si to pravdaže všimame. Boh sa stále skláňa, aby slúžil – tebe, mne, nám, každému. Slúži nám aj vtedy, keď ho zrádzame a zapierame. Ako to napísali Ján i Pavol – je to Ježišov najväčší čin, ktorý ukazuje „jeho lásku v plnom rozsahu“.

Keď Ježiš umyl nohy svojim učeníkom, vyzval ich – a vyzýva aj nás – aby zaujali takýto postoj a robili podobne. „Keď som vám teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy, aj vy si máte navzájom umývať nohy. Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili tak, ako som urobil ja vám. Amen, amen, hovorím vám, sluha nie je väčší ako jeho pán. Ani posol nie je väčší ako ten, kto ho poslal. Ak to viete, ste blahoslavení, keď tak aj konáte.“ (Ján 13,14–17)

OTÁZKY

7. Ako môže niečo také jednoduché, ako je umytie nôh učeníkom, ukázať Božiu lásku v „plnom rozsahu“?
  8. Postoj služby nie je človeku prirodzený, ako teda môžeme „mať také zmýšľanie, ako mal Ježiš Kristus“?
  9. Čo môžeme urobiť pre to, aby sa rovnaka ochota slúžiť stala v našom živote realitou?
- „Mnohí by pokladali za veľkú prednosť, keby mohli navštíviť pamätné miesta Kristovho pozemského života, chodiť, kadiaľ chodil on, zadívať sa na jazero, pri ktorom učil a hľadiť na okolité vrchy a údolia, na ktoré sám často hľadieval. Nemusíme však navštíviť Nazaret, Kafarnaum či Betániu, ak chceme ísť v Ježišových šľapajach. Jeho stopy nájdeme pri lôžkach chorých, v chudobných príbytkoch, v preľudnených uliciach veľkomesta a všade tam, kde ľudské srdce potrebuje útechu. Ak budeme konať to, čo tu na zemi konal Ježiš, pôjdeme v jeho šľapajach.“ (TV 448; DA 640)

„Boh tak miloval svet...“

Možno si už v nejakom kázaní počul výzvu vytvoriť si zosobnenú „verziu“ textu Ján 3,16: „Lebo Boh tak miloval (sem doplň svoje meno), že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul (vlož svoje meno), kto v neho verí, ale mal večný život.“

V biblickej správe je veľa ťažkých a komplikovaných – aj keď úžasných skutočností o Bohu. Jadro evanjelia však môžeme zhrnúť do jednoduchej vety, ktorú sa môže naučiť naspamäť a sčasti pochopiť aj malé dieťa. Táto zosobnená verzia biblického textu chce zdôrazniť osobnú lásku Boha ku každému z nás. Vyzýva nás, aby sme prostredníctvom Ježiša prijali Boží dar. Vyjadruje pravdu, ktorá vzbudzuje úctu a premieňa život.

Táto pravda má moc meniť svet. Ak uznáme, že sme hriešni a stratení, urobíme dôležitý krok v poznaní hlavného problému nášho sveta i seba – sebeckta a neochoty pripustiť, že ten problém sa týka aj nás. Spisovateľ Don Miller sa niekoľkokrát rozprával s priateľom o potrebe vyznať hriechy, ak chceme, aby sa náš vzťah s Bohom prehlboval. Navrhuje: „Vyznanie môžeš považovať za akt spoločenskej

spravodlivosti. Celý svet je v procese rozkladu, pretože nikto si nechce priznať, že sa zmýlil. Ak však poprosíš Boha, aby ti odpustil, si ochotný vziať na seba svoje vlastné chyby.“

(Blue Like Jazz, 53) Ako pripomína Ján 3,16, hriech a spasenie sú skutočnosti, ktoré potrebujeme brať osobne – a vážne.

Táto zosobnená verzia textu Ján 3,16 však nevyjadruje všetko, čo chce tento verš povedať. Ak by sme ho čítali len takto, boli by sme v pokušení zúžiť dosah spasenia len na seba. Riskovali by sme, že prehliadneme poslanstvo, ktoré objavíme pri hlbšom štúdiu tohto biblického verša.

JEDEN STARÝ ARGUMENT

Ak hovoríme o spasení, príliš často sa zdá, že ide len o to, ako sa ja jedného dňa dostanem do neba. Je zvláštne, že dokonca naše teologické diskusie môžu byť sebecké. Ak sú našou motiváciou otázky typu: „oplatí sa to?“ a „čo z toho mám?“, potom postoj sebeckta môže preniknúť aj do našich najzbožnejších úvah. Preto až príliš často hľadáme tú „najlacnejšiu“ cestu spasenia – aby nás to stálo čo najmenej.

Nemôžeme poprieť, že sme spasení jedine Božou milosťou: „Lebo ste milosťou spasení skrze vieru, a to nie zo seba, je to dar Boží, nie zo skutkov, aby sa niekto nechválil.“ (Ef 2,8.9) Pavol pokračuje a pripomína ďalší aspekt tohto vzťahu: „Lebo sme jeho dielom, stvorení v Kristu Ježišovi nato, aby sme konali dobré skutky, ktoré Boh vopred prihotovil, aby sme v nich chodili.“ (v. 10)

Jakub rozvíja myšlienku spasenia: „Čo to prospeje, moji bratia, keď niekto hovorí, že má vieru, a nemá skutkov? Či ho azda tá viera môže spasiť? ... Tak aj viera, keď nemá skutkov, je mŕtva sama v sebe.“ (Jak 2,14.17)

Spasení sme vďaka tomu, čo pre nás Ježiš urobil. My sa toho máme vierou chytiť. Vedomie toho, že sme dostali dar spasenia, by malo prehlbovať náš každodenný vzťah s Bohom. Stal som sa členom prítomného Božieho kráľovstva. Božia výzva, ktorá sa ako zlatá niť tiahne celou Bibliou, je výzva na život viery a vernosti. Možno nejde ani tak o získanie spasenia, ale o radostný život a službu vo svetle spasenia.

Na zázrak a tajomstvo stálej a spohľadlivej Božej lásky odpovieme vierou a vďačnosťou. Vo svojom živote sa budeme usilovať o to, aby sme Božiu dobrotu šírili medzi ľuďmi okolo nás. Budeme mať toľko viery a konať toľko dobrých „skutkov“, koľko dokážeme prijať. Budeme ich konať s vedomím, že sú to dary od Boha a že nimi k svojmu spaseniu nič nepridáme.

PREČÍTAJME SI TO EŠTE RAZ

V Ján 3,16 je napísané: „Lebo tak Boh miloval svet...“ Pôvodný grécky výraz

pre svet je 'kosmos' v zmysle „tento svet ako stvorená, usporiadaná entita“. (5BC 929) Dôležitým východiskovým bodom je, že „Ján 3,16 je o mne“. V tomto verši je plán spasenia zhrnutý veľmi jednoducho a jasne, a ten sa týka všetkého a každého. Mali by sme sa viac zamýšľať nad osudom celého stvorenia.

To neznamená, že tým podporujeme univerzalizmus = názor, že nakoniec bude každý „spasení“, bez ohľadu na to, či sa rozhodne pre Boha, alebo proti nemu. Namiesto toho sa chceme zamerať na Božiu lásku, ktorá „vystiera ruku“ ku všetkým. Chce pôsobiť prostredníctvom tých, ktorí sa rozhodnú spolupracovať s ním na vykúpení a definitívnej obnove celého stvorenia. Toto je širšie chápanie spasenia, zbavené pokušenia egocentrizmu, ktorý je dôsledkom nášho individualistického spôsobu myslenia.

Áno, spasenie je o mne a mojom spásnom vzťahu s Bohom – ale nejde len o mňa. Teológ N. T. Wright to vyjadril takto: „Ospravedlnenie nie je len snaha dosiahnuť to, aby mi boli odpustené hriechy. Máme si uvedomiť, že v Ježišovi a v moci Ducha z nás Boh tvorí jednu rodinu, ktorá sa raduje z daru odpustenia. Tento dar sme dostali raz a navždy. Môžeme mať istotu, že v Kristovi už nebudeme 'odsúdení'. Prostredníctvom neho sa už teraz môže realizovať Boží zámer vo svete.“ (Justification: God's plan and Paul's vision 248)

Zrejme nemáme problém uznať, že Boh miluje aj iných ľudí, nielen nás. Miluje tých, ktorých milujeme aj my – a tešíme sa z toho. Miluje aj tých,

ktorých sa snažíme osloviť. Keď si uvedomíme, že miluje každého človeka, malo by nás to motivovať k snahe sprostredkovať im jeho ďalekosiahlu lásku. Ale Boh miluje aj tých, ktorých sa možno bojíme; tých, ktorým nevieme prejavíť jeho lásku. Boh miluje ľudí – všetkých ľudí, všade a vždy. Božia priazeň nie je ohraničená našou priazňou.

V stvorení sa Božia láska prejavila úžasným spôsobom. Biblia stále znovu poukazuje na svet okolo nás ako na dôkaz Božej dobroty. Pavol zdôrazňuje, že každý človek má možnosť stretnúť sa s Bohom prostredníctvom jeho stvorenia. „Lebo jeho neviditeľnú skutočnosť, jeho večnú moc a božstvo možno od stvorenia sveta poznávať uvažovaním zo stvorených vecí. A tak nemajú ospravedlnenie...“ (Rim 1,20) Aj Ježiš poukázal na prírodu a poriadok v nej ako na dôkaz Božej lásky a prostriedok, ktorým sa všetci ľudia stávajú prijímateľmi jeho milosti: „Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážd' na spravodlivých aj nespravodlivých.“ (Mat 5,45) Rovnako ako všetky požehnanie zo sveta prírody, aj život sám je dar od Boha. Každý človek je prijímateľom tejto milosti, bez ohľadu na jeho odpoveď a postoj k Bohu.

OBNOVA VZŤAHOV

No ani toto chápanie nevystihuje úplne šírku textu Ján 3,16: „Lebo tak Boh miloval svet...“ Druhá polovica tohto verša hovorí v súvislosti s Božím plánom záchrany o tom, že Boh ponúka večný život „každému, kto verí v neho“. Skutočné nebezpečen-

stvo „zatratenia“ je dôsledkom toho, že prvý hriech narušil vzťah človeka s Bohom. Ako hriechne bytosti nemôžeme dokonca ani osobne prísť k Bohu. Keď prijmeme dar spasenia, náš vzťah s Bohom sa obnoví. Na jeho veľkú lásku k nám, na dar, ktorý nám dal vo svojom Synovi, a na zaslúbenie, že máme večný život, máme odpovedať tak, že sa staneme novými ľuďmi. Budeme prehlbovať vzťahy, ktoré nám Boh dal, aby sme sa z nich tešili, vrátane vzťahov s ostatnými ľuďmi a so svetom, ktorý nás presahuje.

Ľudia majú mimoriadne postavenie v stvorení i v pláne spasenia. V 1Moj 1–2 je stvoreniu človeka venovaná väčšia pozornosť než zvyšku príbehu o stvorení. Prvá „definícia“ toho, čo znamená byť človekom, hovorí, že človek je stvorený na Boží obraz a situovaný do vzťahu s ostatným stvorením. (1Moj 1,26) Ostatné stvorenie je dôležité na to, aby sme si uvedomili, kým sme ako ľudia vo vzťahu k Bohu. Aj keď človek je stredobodom stvorenia – je jasné, že Boh má výnimočný záujem aj o zvyšok stvoreného sveta.

Keď sa Adam a Eva rozhodli neposlúchnuť Boha, následky pocítilo celé stvorenie. Hriech zmenil vzťah medzi Bohom a človekom, medzi človekom a prírodou a zdá sa, že aj medzi Bohom a celým jeho stvorením. (1Moj 3) Boh zostal Stvoriteľom. Stále riadi a udržuje všetok život. Ale možno podobne, ako sa zmenil vzťah medzi Bohom a jeho ľuďmi, tiež vzťah Boha k celému stvoreniu je zložitejší a menej priamy.

Niežeby sme v stvorenom svete nevideli stopy Boha. Ako sme pove-

dali, stále hovorí a pôsobí aj prostredníctvom sveta prírody. Aj samotné tvorstvo chváli Boha a odráža vzťah, pre ktorý bolo stvorené. „Chváľte Hospodina zo zeme: morské obludy i všetky oceány, oheň, ľadovec, sneh i hmla, víchrica, čo spĺňa jeho slovo, vrchy a všetky pahorky, ovocné stromy a všetky cédre, divá zver a všetok dobytok, plazy a okrídlené vtáctvo... Kiež chvália meno Hospodina, lebo len jeho meno je vyvýšené; jeho veleba je nad zemou i nebom.“ (Ž 148,7–13)

V tejto chvále však cítime, že oslava nie je úplná. Niečo tu chýba. Chvála sa totiž strieda s nárekom. (Rim 8,22) Život je prerušený smrťou. Stvorenie trápí úpadok a rozklad – aj keď túži po obnove. „Lebo stvorenstvo túžobne očakáva zjavenie Božích synov. Stvorenstvo nebolo totiž podrobené pominuteľnosti dobrovoľne, ale skrze toho, ktorý ho podrobil. Trvá však nádej, že aj samo stvorenstvo bude oslobodené z otroctva skazy do slobody a slávy Božích detí.“ (Rim 8,19–21)

V istom zmysle sa rozklad stvorenia, zapríčinený hriechom človeka, najviditeľnejšie prejavil pri ukrižovaní. C. S. Lewis opísal vzkriesenie ako „veľký zázrak“, ktorý priniesol na tento svet úplne odlišnú možnosť existencie. Ale smrť Stvoriteľa tohto sveta, v jeho obmedzeniach a hraniciach, je podľa neho naopak nepochopiteľným „antizázrakom“. Nie div, že príroda sa odvrátila a vzbúrila v tomto najtemnejšom okamihu ľudských dejín. (Mat 27,45–51) Aj v týchto najhroznejších chvíľach Stvoriteľ pracoval na obnove – pretože jeho smrť otvorila

cestu k obnove. „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho Syna...“

POSLOVIA NOVÉHO STVORENIA

Boh nás pozýva do nového života vo vzťahu s ním vďaka tomu, čo pre nás Ježiš vykonal svojou smrťou. On pôvodne ustanovil ľudí za „správcov“ jeho stvorenia. Boží definitívny plán s týmto svetom je obnova do pôvodného stavu. Smrť bude porazená. (1Kor 15,26) Dôsledky hriechu a smrť budú odstránené. (Zj 21,1–5) Sme vyzvaní prijať jeho ponuku spasenia a v očakávaní úplnej obnovy slúbenej Bohom žiť tak, že sa budeme o toto spasenie deliť s inými. Sme spasení milosťou. Je to Boží dar. Sme obnovení ako dielo Božích rúk, „stvení v Kristovi Ježišovi na to, aby sme konali dobré skutky, ktoré nám Boh už vopred pripravil“. (Ef 2,10) Pretože sme spasení, sme tiež povolaní plniť poslanie, pre ktoré nás stvoril.

Toto má vplyv na to, ako chápeme našu odpoveď na Božiu záchranu a náš vzťah k svetu, v ktorom žijeme. „Nie sme zachránení od stvoreného sveta, ale pre stvorený svet. (Rim 8,18–26) Ľudia boli stvení, aby sa starali o Boží nádherný svet. Môžeme povedať, že Boh zachraňuje ľudí nie preto, že ich miluje ako takých, ale že ich miluje pre to, kým v skutočnosti sú – oni sú správcami jeho stvorenia a miestodržiteľmi nad stvením.“ (N. T. Wright, Justification, 234) Celý svet by mal získať požehnanie z obnovy vzťahu medzi Bohom a jeho ľudom.

Pretože nás Boh tak veľmi miloval, sme povolaní milovať, čo on miluje. Pretože „Boh tak miloval svet...“ –

„svet ako stvorenú, usporiadanú entitu“ – musíme ho milovať aj my. Pretože sme prijali Boží dar spasenia, vedíme k tomu istému aj našich priateľov. Tešíme sa na obnovu celého stvoreného sveta. Ale už teraz sme Božími poslami, aby sme slúžili, chránili a pomáhali uzdravovať tento svet.

OTÁZKY

1. Ako by si vysvetlil, čo je spasenie, priateľovi, ktorý nie je kresťan? Aký význam má Božia milosť v našom vzťahu s ním?
2. Akým spôsobom môže Božia milosť zasiahnuť aj tých, ktorí v neho možno ani neveria?
3. Čo znamená byť „správcom“ stvorenia? Ako naša starostlivosť o stvorenie ovplyvňuje iných ľudí?

Veľké poverenie

Keď v marci 1944 nemecké vojská obsadili Maďarsko, začal naplno zúriť holokaust. Rýchla genocída si vyžiadala 600 000 obetí. V priebehu siedmich týždňov, od mája do júla, bolo do tábora smrti v Osvienčime odvečených vyše 450 000 maďarských Židov. Šlo o najrýchlejšiu deportáciu v dejinách holokaustu. Väčšina odvečených skončila hneď po príchode v plynových komorách. Jedna tretina zo Židov, ktorí zomreli v Osvienčime, boli Maďari.

V tomto šialenstve a zmätku vyniklo meno – Laszlo Michnay. Maďarskí Židia si svojho vtedajšieho predsedu Cirkvi adventistov siedmeho dňa v Maďarsku veľmi vážili. Bol pre nich vzorom Božieho muža. Počas tohto strašného prenasledovania ukrýval vo svojom dome a v zbore mnohých Židov. Ohrozoval nielen svoj život, ale aj životy všetkých príslušníkov svojej rodiny.

Počas účasti na konferencii v Nemecku v roku 1936 a v Poľsku v roku 1941 bol svedkom narastania antisemitizmu a zverstiev páchaných na Židoch. Vtedy sa rozhodol, že im bude pomáhať. Tušil, že je len otázkou času,

kedy nacisti bezohľadne prevalcujú Maďarsko. Preto sa pripravil na hroziaci holokaust. Z prostriedkov, ktoré získal z dedičstva a rôznych darov, urobil zásoby trvanlivých potravín a vybudoval sieť úkrytov v utajených bytoch.

Keď vypukla vojna, kazateľ Michnay poprosil svoj zbor, aby sa zapojil do pomoci týraným Židom. Mnohí členovia sa báli a radšej zo zboru odišli. Boli presvedčení, že kazateľa jedného dňa zatknú. No nikto mu neublížil. Keď sa jednotky SS dopočuli o jeho poburujúcich kázaniach, ihneď vydali príkaz zatvoriť všetky modlitebne Cirkvi adventistov s. d. v Maďarsku.

Takmer na konci druhej svetovej vojny vydalo miestne nemecké veliteľstvo príkaz nasledujúci deň zatknúť a popraviť všetkých členov Michnayovej rodiny, pretože ukrývali Židov. Ale v tú noc Nemci v mylnej domnienke, že ruská armáda je nebezpečne blízko, utiekli z mesta. V zmätku, ktorý nastal, Michnayova rodina unikla. Bol to len jeden prípad z mnohých, keď sa rodina zázračným spôsobom zachránila.

Suterén modlitebne bol plný Židov, ktorým zaobstarali matrace a prikrýv-

ky. Niektorí sa nepravdivo vyhlasovali za kazateľových príbuzných. Laszlo Michnay nikoho neodmietol. Každý – vrátane členov jeho rodiny – jedol po celý ten čas len jedno jedlo denne, obvykle misku polievky.

Počet ľudí, ktorých Michnayova rodina ukrývala, kolísal podľa toho, koľko priestoru mohli poskytnúť, a tiež podľa aktuálneho nebezpečenstva v Budapešti. Mnohých poslali na bezpečné miesta na vidieku, ktoré patrili do pôsobnosti adventistických kazateľov. Tieto úkryty neboli nikdy odhalené.

KÁZANIE V PRAXI

Až šesťdesiat rokov po týchto udalostiach uverejnil kazateľ Michnay svoj príbeh v austrálskych národných novinách. Jeho rozprávanie sa zhodovalo s údajmi v materiáloch zverejnených ako súčasť expozície v Židovskom múzeu v Sydney. Uvádza sa v nich príbeh človeka, ktorý zachránil mnohých Židov a neskôr emigroval do Austrálie. Zrejme málokto by si spomenul na témy jeho kázaní. Jeho najdôležitejším kázaním boli činy, ktorými vyjadroval Boží záujem o ľudí – prenasledovaných, utláčaných, hladných a bez domova. Rozhodol sa slúžiť a zachraňovať tých, ktorí to potrebovali.

Práve takejto forme „kázania“ by sme mali venovať viac pozornosti. Text známy ako „veľké poverenie“ (Mat 28,18–20) patrí medzi najznámejšie biblické pasáže. Aspoň medzi kresťanmi. Často je označovaný za „kresťanské misijné vyhlásenie“. Zdôrazňuje význam zapojenia každého kresťana do rôznych misijných a evan-

jelizačných projektov, ktorých cieľom je spoločne ísť, pracovať, krstiť a učiť.

Niekedy oddelíme alebo preskocíme úvodné a záverečné slová tohto poverenia: „Ježiš pristúpil a povedal im: Daná mi je všetka moc na nebi aj na zemi... A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“ (Mat 28,18.20b) Toto poverenie sa začína a končí upriamením pozornosti na Ježiša. Jeho osobnosť, moc a prítomnosť tvoria kontext, v ktorom majú jeho učeníci prijať a naplniť jeho poslanie. Pokyny, ktoré dal, neboli ničím novým. Šlo o pokračovanie misie, ktorú začal už on sám.

JEŽIŠOVO POSLANIE

Možno to bol predpísaný text na ten deň; možno Ježiš zámerne vyhľadal príslušný text (Iz 61,1.2) vo zvitku, z ktorého mu dali čítať. Určite to však nebola náhoda, že Ježiš použil práve tieto slová ako námet na svoje prvé verejné kázanie. „Duch Pánov je nadomnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúsených srdcom. Poslal ma oznámiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť a vyhlásiť milostivý rok Pánov.“ (Luk 4,18.19) Ani to nie je náhoda, že Lukášov záznam o Ježišovej verejnej službe sa začína príbehom o Ježišovom krátkom kázaní: „Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli.“ (v. 21)

Lukáš vo svojom rozprávaní príbehu zaznamenal, že Ježiš použil Izaiašov proctvo, aby vysvetlil svoje poslanie. Tieto verše z Iz 61 sa stali Ježišovým misijným vyhlásením. Jeho služba a poslanie mali duchovný aj

praktický rozmer. Názorne ukázal, že duchovná a praktická oblasť si nie sú také vzdialené, ako si to my niekedy myslíme. Pre Ježiša a jeho učeníkov bola praktická starostlivosť o fyzické potreby ľudí prinajmenšom súčasťou ich duchovnej starostlivosti o nich.

O nejaký čas Ján, Ježišov bratranec a predchodca, vyslal k Ježišovi poslov, aby mu položili kľúčovú otázku: „Si to naozaj ty?“ Ján kládol túto otázku so zmiešanými pocitmi. Možno dúfal, že tým prinúti Ježiša urobiť niečo v jeho prospech.

Ján dostal správnu odpoveď, aj keď možno inú, ako by sme čakali. Ježiš v nej pripomína Jánovi, čo prišiel konať: „Odpovedal im teda: Choďte, oznámte Jánovi, čo ste videli a počuli: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú z mŕtvych a chudobným sa hlása evanjelium.“ (Luk 7,22) Ježišova praktická služba, starostlivosť o ľudí v núdzi a praktické prejavy lásky mali Jána uistiť, alebo mu prinajmenšom pripomenúť, že Ježiš je Ten, za koho ho kedysi vyhlásil.

PRVÉ POVERENIE

Podľa Matúšovho evanjelia, keď Ježiš ustanovil svojich dvanástich učeníkov, hneď ich tiež vyslal. Dal im úlohu a konkrétne pokyny: „Choďte a ohlasujte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo.“ (Mat 10,7) Bola to dobrá správa, ktorú chcel, aby šírili – najprv len v blízkom okolí. Pri svojich záverečných pokynoch ich opäť vyslal. Mali ísť, evanjelizovať, byť jeho svedkami a šíriť dobrú správu. (pozri Mat 28,18–20 a Sk 1,8) Nebolo to nič

nové. Šlo skôr o rozšírenie oblasti ich pôsobenia.

Po viac ako dvetisíc rokoch sa aj my stávame súčasťou tohto príbehu a poslania. Aj nám dáva Ježiš pokyny, ako máme šíriť tú dobrú správu. Kľúčom k úspešnej evanjelizácii je najprv si ujasniť, čo máme hlásať.

Evanjelium, dobrá správa, je poslanstvo. Hovoríme o tom, že Boh stvoril náš svet a že po príchode hriechu urobil všetko pre to, aby došlo k obnove. Hovoríme o tom, že sme sa ocitli v beznádejnej situácii. Keď sme však nadviazali spojenie s Bohom, niečo sa v našom živote zmenilo. Naše motivácie a priority boli odrazu iné. Hovoríme o tom, ako Ježiš prišiel a hlásal, že „nebeské kráľovstvo sa priblížilo“. Delíme sa o to, že žijeme v očakávaní tohto kráľovstva, ktoré príde v plnosti, keď sa Ježiš vráti.

Jeden zo spôsobov, ako to robiť, je uvedomiť si, že dobrá správa je zároveň čin. Okrem iného prikázal Ježiš svojim učeníkom: „Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očisťujte, démonov vyhánajte. Zadar­mo ste dostali, zadarmo dávajte.“ (Mat 10,8) Tieto pokyny čítame aj v Luk 4,18.19 v súvislosti s Ježišovým misijným poverením. Dobrá správa evanjelia spôsobila skutočnú zmenu v životoch chudobných, utlačaných, skrúsených a tých, ktorí stratili akúkoľvek nádej. Ak to však sami nerobíme, môžeme považovať poslanstvo o Ježišovi za dobrú správu?

Starostlivosť a záujem o druhých sú tiež predpokladom na to, aby bola naša služba prítlačivá a efektívna. „Svet sa nemôže prieť s cirkvou, kto-

rá mierni bolesť a chudobu. Takáto forma kresťanstva umlčí najtvrdšiu kritiku. Keď tovidia, spoznajú pravú lásku a súciti.“ (Tony Campolo a Gordon Aeschliman, *Everybody Wants to Change the World*, str.13)

Učeníci šli z mesta do mesta, zvesťovali nebeské kráľovstvo, uzdravovali chorých, pomáhali chudobným a rozdávali sa. Je dosť pravdepodobné, že všade, kam prišli, sa ich ľudia pýtali: Prečo to robíte? Kto vás poslal? Vtedy mohli nadšene hovoriť o svojom Učiteľovi a Priateľovi – mužovi menom Ježiš. Mohli hovoriť o tom, akú zmenu spôsobil v ich životoch.

Napokon, dobrá správa, evanjelium, je Osoba. Ježiš si zvolil svojich učeníkov, „aby boli s ním a mohol ich posielat kázat“. (Mar 3,14) Toto priateľstvo a poverenie tvorilo základ každej ich evanjelizácie. V Ježišovi spoznali Boha, ktorý mení život a zahŕňa svet láskou. Preto o ňom nemohli prestať hovoriť. (1Ján 1,1–3)

Keď venujeme čas tomu, aby sme spoznali Ježiša, nájdeme Priateľa a priateľstvo, o ktoré sa budeme chcieť deliť s druhými – a to aj v prípade, že nám nikto nedá konkrétny pokyn robiť to. Evanjelium je o Ježišovi. Vlastne, evanjelium je Ježiš. To je dôvod, prečo sa oplatí hovoriť o ňom a žiť s ním.

CHOĎTE TEDA...

Poslanie, „tréning“, „služobné cesty“ a osobné skúsenosti učeníkov so svojím Majstrom uzavrel Ježiš tým, že im prikázal: „Choďte teda a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch a krsťte ich v mene Otca i Syna i Svätého Ducha a naučte ich zachovávať všetko,

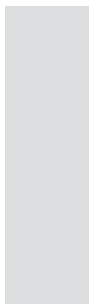
čo som vám prikázal.“ (Mat 28,19.20) Ich pôsobenie v jeho mene malo odrážať a vždy znova pripomínať hodnoty a princípy Ježišovej služby a kráľovstva, do ktorého ich pozýval. Mali sa pripojiť k Ježišovi v jeho poslaní pozdvihnúť všetkých zabudnutých, nevýznamných a stratených.

Rozhovory v cirkvi sa niekedy zaseknú na tom, že sa musíme rozhodnúť, či sa zameriame na službu alebo na svedectvo, či budeme konať právo a spravodlivosť alebo evanjelizovať. Keď sledujeme Ježišovo pôsobenie, rozdiel sa vytráca. My si uvedomujeme, že činy – najmä služba iným – je spôsob hlásania, ktorý prirodzene vedie k nasledovaniu. Laszlo Michnay kázal svoje nezabudnuteľné kázne prostredníctvom ľudí, ktorých zachránil, a tým, akému nebezpečenstvu vystavil seba a svoju rodinu. Naše príležitosti slúžiť možno nebudú také dramatické a nebezpečné pre náš život... Ale nemáme si vyberať, či budeme robiť to alebo ono. V práci pre druhých radšej spolupracujeme s Bohom. Naplňajme ich skutočné potreby a pritom využívajme všetky zdroje, ktoré nám Boh zveril.

Ellen Whiteová to v jednom svojom známom výroku vysvetľuje takto: „Pri kontakte s ľuďmi môže mať úspech iba Kristova metóda. Spasiteľ sa stretával s ľuďmi a oni cítili, že chce ich dobro. Prejavoval o nich záujem, súcitiť s nimi, naplňal ich potreby a získaval si ich dôveru. Potom ich vyzval: Nasledujte ma... Je dôležité pomáhať chudobným, starať sa o chorých, potešovať zarmútených a pozostalých, poučovať nevedomých a radiť neskúse-

ným. Máme plakať s tými, ktorí plačú, a radovať sa s tými, ktorí sa radujú.“ (CZ 92; MH 143)

V Ježišovom prvom vyslaní učeníkov boli tieto dve oblasti – služba a evanjelizácia – úzko prepojené. Podobne by sme mali chápať aj jeho neskoršie veľké poverenie. Evanjelizácia – prinášanie dobrej správy o nádeji, záchrane, pokání, premene a Božej všetko zahrňujúcej láske – je čin služby. A služba – ak ju správne chápeme – je evanjelizácia, hlásanie a realizovanie Božieho kráľovstva takým spôsobom, že si to ľudia všimnú v našom živote a pocítia aj vo vlastnom.

OTÁZKY

1. Prečítajte si Luk 4,16–21. Mali by sme takto odpovedať na podobné otázky o božstve, mesiášstve a poslaní Ježiša Krista?
2. Čo si myslíš, prečo máme niekedy tendenciu oddeľovať službu a evanjelizáciu ako dve rôzne kresťanské aktivity?
3. Ako povedal Ježiš, evanjelium má priniesť zmenu do života chudobných, utláčaných, skrúšených a ľudí bez nádeje. Ak evanjelium nemá tieto pozitíva a praktické dôsledky, môže byť vôbec považované za dobrú správu? Prečo áno alebo prečo nie?

Poslovia spravodlivosti a krásy

Ježišovým vzkriesením sa všetko zmenilo. To je jadro, samotná podstata kresťanstva. Význam toho, čo sa stalo v ono nedeľné ráno po tom, čo bol Ježiš ukrižovaný, by sme nemali podceňovať, ale ani preceňovať. Mali by sme využiť každú príležitosť a pripomínať si túto úžasnú skutočnosť a jej vplyv na všetko – na náš život, na naše sny i nádeje.

Mnohé naše predstavy o živote a smrti sú ovplyvnené kultúrou, v ktorej sme sa narodili, boli vychovaní a v ktorej žijeme. Mnohé názory si utvárame na základe toho, čo ľudia okolo nás považujú za dané. To je ďalší dôvod, prečo je také dôležité pripomínať si vzkriesenie. Tento príbeh je dostatočne silný na to, aby zatriasol našimi názormi a tým, čo považujeme za samozrejmé. Chce nám pomôcť nazerať na život inak. No nielen to. Chce nám priamo dať nový život, nové hodnoty a priority.

Vzkriesenie má azda najväčší vplyv na to, ako hodnotíme svoj život a postoj k výhram a prehrám. Kresťanský spisovateľ Ron Sider to vyjadril takto: „Tí, ktorí pochopia význam prázdneho hrobu, si môžu dovoliť čeliť stratám.“

Vďaka Ježišovej obeti – prehre – a jeho víťaznému vzkrieseniu, je vernosť vždy dôležitejšia než úspech, bez ohľadu na to, ako tento úspech hodnotíme. To, čo Ježiš urobil, tvorí základ tohto nového pohľadu na život. Je to tiež model správania: „Miesto radosti, ktorá sa mu ponúkala, pretrpel muky na kríži, pohrdol potupou a teraz sedí po pravici Božieho trónu.“ (Žid 12,2)

Keď „pochopíme význam prázdneho hrobu“, budeme odlišne reagovať na sklamanie a prehry, ktoré nevyhnutne prichádzajú. Už sa nemusíme snažiť vybudovať si a udržiavať svoj imidž. Nemusíme byť „úspešní“ ani sa cítiť dôležití. Náš názor nemusí tromfnúť všetky argumenty a nemusíme mať vždy posledné slovo. Posledné slovo – alebo Slovo, ktoré bude posledné – už totiž bolo vyrieknuté.

To znamená, že sa dnes nemusíme znervózňovať kvôli výhram a prehrám. V protiklade k tomu, v čom sme vyrastali, realita vzkriesenia nás oslobodzuje od potreby vyhrávať okamžite a za každú cenu. „Naša odpoveď na nádej na večnosť má byť takáto: Tu a teraz sa odovzdávam do diela pre Boha s vedomím, že to, čo robím, má

večný význam.“ (Julie Clawson, Everyday Justice)

Ježišovo vzkriesenie musí zmeniť všetko. Zmŕtvychvstaním Ježiš zmenil chod dejín. Je to záruka nového života a nového sveta, ktorý príde; tiež začiatok nového spôsobu života, ktorý už teraz preniká do nášho sveta. Božie kráľovstvo je už s nami a medzi nami, aj keď nie úplne. To je skutočnosť, na ktorej môžeme mať už dnes účasť a ktorú môžeme podporovať najmä ako poslovia spravodlivosti a krásy vo svete.

SPRAVODLIVOSŤ

Veríme, že Boh bude súdiť tento svet a napraví zlo, ktoré sa v ňom pácha. Preto by sme mali prijať jeho výzvu konať spravodlivosť a žiť tak, aby to bolo v súlade so svetom, ktorý príde. V práci aj službe sme jeho spolupracovníkmi. Boh dodnes slúži svetu a pripravuje ho na svoj blížiaci sa príchod. Ako Stvoriteľ, ale tiež ako Nieкто, kto počuje volanie núdznych, Boh slúži a stará sa o nás všetkých. Pamäť aj na tých, ktorých my možno niekedy prehliadneme. „On obhajuje právo utláčaných, hladným dáva chlieb. Hospodin vyslobodzuje väzňov. Hospodin dáva slepým zrak, Hospodin dvíha sklúčených, Hospodin miluje spravodlivých. Hospodin chráni cudzincov, ujíma sa siroty a vdovy...“ (Ž 146,7–9)

Niekedy sa možno cítime zdrvení potrebami, ktoré vidíme okolo seba. Niekedy možno svojimi vlastnými. Je to Boh, kto ich napĺňa – On dáva, vyslobodzuje, podopiera, dohliada a slúži. Je zvláštne, že jeden zo spôsobov,

ako to robí, je prostredníctvom svojich ľudí – nás. Opäť nás vyzýva, aby sme sa k nemu pridali a pokračovali v diele, ktoré začal; aby sme mu slúžili tak, že budeme slúžiť iným.

Aj keď si ceníme láskavosť a dobrotu, služba a spravodlivosť majú širší dosah. Ľudia sa často pýtajú, ako mohol Boh dovoliť utrpenie. Boh si nepraje, aby tí, ktorých oslovujeme, boli ranení a zdrvení. Preto chceme spolu s Bohom pracovať na zmene. Nemôžeme síce celkom napraviť spôsob života v našej spoločnosti, ale v spolupráci s Bohom ho môžeme meniť.

Jediný spôsob, ako môžeme ukázať, aký je v skutočnosti Pán Boh, je služba iným a snaha o ich dobro – a to v moci vzkriesenia a Ježišovho poníženia. „Prehľadajte nebo a zem a nenájdete nič, čo by bolo mocnejším svedectvom o pravde, než sú skutky milosrdenstva voči tým, ktorí potrebujú náš súcit a pomoc. To je pravda, ktorá je v Ježišovi.“ (E. G. Whiteová, Myšlienky z hory blahoslavenstiev)

KRÁSA

Veríme, že Boh stvoril náš svet a obnoví ho do dokonalosti a krásy. Preto by sme mali plniť poslanie, ktoré nám dal – starať sa o jeho stvorenie a podieľať sa na vytváraní krásy. Máme žiť tak, aby to bolo v súlade s budúcim svetom.

Austrálsky spisovateľ Tim Winton v príbehu *Breath* opisuje prvý dojem zo surfovania takto: „Ako chlapec som to nevedel vyjadriť slovami. Ale neskôr som pochopil, čo v ten deň ovládlo moje predstavy. Aké zvláštne bolo vidieť ľudí robiť niečo nádherné.

Bolo to také elegantné, a pritom zbytočné, akoby sa nikto neďíval ani to nikoho nezaujímalo... Nikdy so mnou nehovorili o kráse... Mal som pocit, že robiť niečo pôvabné je zakázané... Tanec na vode bol tou najlepšou a najodvážnejšou vecou, akú človek mohol robiť.“

Keď Winton opisuje surfovanie ako niečo „zbytočné a krásne“, možno prehliadol zmysel krásy – to, že vo svete, ktorý Boh stvoril a ktorý miluje, krása nikdy nie je zbytočná a márna. Hneď na začiatku pri stvorení bolo všetko „veľmi dobré“. (1Moj 1,31) Starozmluvná poézia jasá nad divmi Stvoriteľa. Aj Ježiš upozorňuje na kvety na úbočí. (Mat 6,28–30) Krása je vždy letmý dotyk Božej moci, dobroty a lásky. Uvedomiť si a oceniť krásu je krok k spojeniu s touto realitou.

To je dôvod, prečo teológ N. T. Wright tvrdí, že krása je hodnotou, o ktorú by mala dnes cirkev dbať. „Cirkev by mala znovu prebudiť svoj hlad po kráse na každej úrovni. Je to nutné a naliehavé. Kresťan má pamätať na kvalitu stvorenia, uvažovať o jeho súčasnej porušenosti a tak, ako môže, už vopred oslavovať uzdravenie sveta, samotné nové stvorenie.“ (Simply Christian)

V prvom rade potrebujeme nájsť spôsoby, ako podporiť umenie v jeho rôznych formách v našich zboroch a spoločenstvách. Naše zborové haly sa môžu stať výstavným priestorom. Naša bohoslužba môže byť niečo viac než len spev a kázanie. Naši umelci potrebujú naše modlitby a praktickú podporu. Na spoločných stretnutiach môžeme hovoriť o kreativite a skrásľo-

vaní. Potrebujeme dať priestor našim maliarom a fotografom, sochárom a básnikom, spisovateľom a filmovým tvorcom, hudobníkom a rozprávačom príbehov, tanečníkom a hercom, dizajnérom a animátorom, ako aj tým, čo sa venujú rôznym ručným prácam. Zároveň, naši umelci musia byť úprimní, radostní, čestní, poctiví, ale aj plní nádeje na vykúpenie.

Naše chápanie krásy nemá zahŕňať len umelcov, ale aj ľudí iných profesií, ktorých prácu často považujeme za samozrejmu. Tvorcami krásy sú aj naši záhradníci, kuchári, stavitelia, ženy v domácnosti, sadovníci, ošetrovatelia, poradcovia, surfisti, výskumníci, naše matky a naši priatelia.

Medzi tvorcov krásy patríme vlastne všetci. S krásou sa môžeme stretnúť a podporiť ju vždy, keď uvidíme niečo pekné a oceníme to. Ak na ňu upozorníme a povieme o nej niekomu inému, staneme sa evanjelistami krásy a poslami Božieho kráľovstva.

Boh stvoril svet, v ktorom krása nikdy nie je zbytočná. „Obklopil ťa krásou, aby ťa naučil, že na zemi nie si len preto, aby si sa zaoberal sebou, kopal, staval a lopotil sa v jednom kolotoči. Kristova láska – podobne ako kvety – urobí tvoj život radostným, jasným a nádherným. Službou lásky môžeš uľahčiť život iným.“ (E. G. Whiteová, Myšlienky z hory blahoslavenstiev)

K tomu patrí to, že krásu budeme vytvárať a oceňovať tam, kde by sme možno inak boli v pokušení považovať ju za niečo zbytočné. Nech je tvoj kreatívny dar alebo záľuba akákoľvek – patrí medzi tie najlepšie a najodvážnejšie veci, ktoré kresťan môže robiť.

ŠÍRENIE POZVANIA

V kontexte služby blížnym, spravodlivosti a krásy získa naše poslanie nový rozmer. N. T. Wright to vyjadril takto: „Máme spolupracovať s Bohom v uskutočňovaní spravodlivosti a krásy a tak už teraz rôznymi spôsobmi prítomňovať Boží obnovený svet. Stredobodom všetkého má byť osobné pozvanie Ježiša Krista adresované každému dieťaťu, žene i mužovi.“ (Surprised by Hope) Je to odlišný spôsob chápania nášho poslania. Čo keby sme evanjelizáciu chápali ako pozvanie žiť, ako žil Ježiš, a konať spravodlivo a oslavovať krásu v našom prítomnom aj budúcom novom svete?

Vzkriesenie a definitívne vykúpenie stvorenia je Božie dielo. Poslaním cirkvi je už teraz sa angažovať v tomto diele prostredníctvom rôznych úloh, ktoré plníme ako zborové spoločenstvo. Z neho by sa mali takýto život a nádej šíriť do širšej spoločnosti – do rodín, na pracoviská a do všetkých vzťahov a stretnutí.

Nie je to vždy ľahké. Pavol nás uisťuje, že záleží na skutkoch lásky, spravodlivosti a krásy a že evanjelizácia je dôležitá. Tým už teraz podporujeme budovanie Božieho kráľovstva, ktoré príde v plnosti v budúcnosti.

Paradoxom je, že naše chápanie vzkriesenia – v tom zmysle, že si môžeme dovoliť prehrávať – tiež znamená, že nemôžeme prehrať. Pätnásta kapitola Prvého listu Korintňanom je jedna z najhlbších novozmluvných pasáží o význame vzkriesenia a nádeje, ktorú nám dáva Ježišovo vzkriesenie. Je to veľkolepá, miestami až nadnesená filozofická diskusia, ktorú

Pavol končí pozoruhodnou praktickou poznámkou: „A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neochvejní, buďte stále horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je márna v Pánovi.“ (1 Kor 15,58)

Keď budeme žiť ako súčasť Božieho kráľovstva, postupne získame potrebný odstup od okolitého sveta. Aj naďalej však budeme prežívať tiež ťažké chvíle. Keď slúžime iným, vystavujeme sa riziku, že budeme sklamaní. V snahe stáť na strane práva a spravodlivosti môžeme byť niekedy frustrovaní. Naše pokusy o kreativnosť a krásu sa možno mnohým nebudú pozdávať. Keď však v moci vzkriesenia pracujeme v súlade s Božím kráľovstvom, nič, čo robíme, nebude zbytočné.

OTÁZKY

1. Prečo podľa teba kresťania niekedy prehliadajú výzvy hľadať a uskutočňovať spravodlivosť a krásu v tomto svete?
2. Aké aktivity, projekty alebo služby by si teraz zahrnul do toho, čo podporuje spravodlivosť a krásu, už či vo väčšom, alebo menšom rozsahu, aj keď možno predtým si o tom takto neuvažoval?
3. Čo viac môžeš urobiť pre rozšírenie spravodlivosti a krásy vo svojom zbere a okolí?

Únik, alebo zdroj energie?

Medzi príčiny dlhodobej kritiky náboženstva – a zvlášť kresťanstva – patrí tvrdenie, že viera odvracia pozornosť veriacich od života v prítomnosti k vytúženému budúcemu lepšiemu životu, nech je definovaný akokoľvek. Podľa tohto názoru, ak sa veriaci sústredia na nadpozemský život, je to určitá forma svätého úniku pred skutočnosťou, v dôsledku čoho sa stávajú menej prospešnými pre svet a spoločnosť, v ktorej teraz žijú. Zaslúbenie „sladkej budúcnosti“ vraj otupuje citlivosť veriacich na radosti a starosti prítomného života.

Ako veriaci sme často terčom takejto kritiky. Niekedy dokonca my sami kážeme a praktizujeme takýto postoj. Poznáme mnoho príbehov úprimne veriacich ľudí, ktorí boli tak veľmi ovplyvnení výzvou k svätosti alebo bezprostrednou hrozbou konca sveta, že v snahe byť dokonalí a pripravení sa úplne stiahli z aktívneho spoločenského života.

ZASLÚBENIA, KTORÉ ZMENIA DNEŠOK

Takémuto znevažovaniu je azda najviac vystavené kresťanstvo pre svoj silný biblický dôraz na zaslúbenie o druhom príchode Ježiša Krista a nádeji na

večnosť v dokonalom svete. Musíme pripustiť, že toto zaslúbenie naozaj obsahuje určitý prvok „úniku“.

Náš svet je hriešne, porušené a tragické miesto. Bolo by absurdné netúžiť po novom a lepšom svete. Ako sme už počuli od Pavla, celé stvorenie „vzdychá“ po obnove, a „nielen ono, ale aj my sami, ktorí máme Ducha ako prísľub Božích darov, aj my vnútri vzdycháme a očakávame synovstvo, vykúpenie svojho tela“. (Rim 8,23) Práve to, čo je kritizované ako „únik“, je podstatou zaslúbení. Nie je zlé ani pochabé túžiť, aby už nastal čas, keď Boh ustanoví spravodlivý svet, ukončí všetku nespravodlivosť, bolesť a smútok a súčasný zmätok naplnený strachom nahradí svojím slávnym a spravodlivým kráľovstvom.

Vo svojom kázaní o konci sveta (Mat 24 a 25) Ježiš najprv vysvetľuje, že potrebujeme uniknúť. Pripomína, že „keby tie dni neboli skrátené, nikto by sa nezachránil“. (Mat 24,22) Ale to je len úvod k jeho výkladu týchto Božích zaslúbení. Zamerať sa výlučne a hlavne na aspekt „úniku“ v kresťanskej nádeji do budúcnosti je v prípade kresťana i jeho kritika neúplné.

V Mat 24 Ježiš opakuje príkaz bdiieť v súvislosti so zaslúbením o svojom návrate. Túto myšlienku objasňuje v druhej polovici kázania v Mat 25. Rozpráva tri príbehy o tom, ako by mal veriaci „čakať“ na Ježiša. Toto čakanie nemá byť pasívne ani únikové. Vyžaduje skôr aktívne zapojenie sa do života spoločnosti a pomoci iným.

Prvý príbeh je o desiatich družičkách – alebo múdrych a bláznivých pannách. (Mat 25,1–13) Toto podobenstvo zdôrazňuje potrebu už teraz si vybudovať duchovné zdroje. Je to užitočné pre súčasný život a zároveň je to príprava na život s Bohom v novom svete. Hlavný dôraz je však na súčasnosť – čo máme robiť teraz vzhľadom na potenciálne meškanie návratu „ženícha“.

Druhý príbeh je podobenstvo o troch sluhoch, ktoré poznáme aj ako podobenstvo o talentoch. (Mat 25,14–30) Každý sluha dostane inú sumu peňazí. Táto suma predstavuje materiálne zdroje a príležitosti, ktoré sme všetci dostali v rôznej miere. Kým sa pán vráti, sluovia ich majú používať v jeho prospech. Pri jeho návrate vydajú počet z toho, ako nakladali s tým, čo dostali. Dvaja sluovia konali verne. Tretí sa príliš bál, preto svoj dar nepoužil. Pán ho pokarhal a vyhodil z domu. Tento príbeh sa sústreďuje na čas medzi pánovým odchodom a návratom. V tomto období ide o to, aby sme čo najlepšie využili zdroje a príležitosti, ktoré máme.

Tretí príbeh poznáme ako podobenstvo o ovciach a capoch. Nemá nič spoločné s triedením ani sčítaním

dobytky. (Mat 25,31–46) Toto podobenstvo nás upozorňuje, že je veľmi dôležité, ako teraz žijeme a ako sa správame k sebe navzájom i k tým, ktorým sa nedarí tak dobre ako nám. Je to vyvrcholenie Ježišovho kázania. Na začiatku 24. kapitoly čítame, že Ježišovi nasledovníci sa ho spýtali: „Ktoré udalosti budú znamením tvojho príchodu a konca sveta?“ Ježiš akoby im odpovedal: „Najviac záleží na tom, ako žijete a ako sa dovedy budete správať k ostatným ľuďom.“

Zaslúbenie o druhom príchode a novej zemi nemá byť pre nás pokúšením k egoistickému úniku, ale výzvou k zmene spôsobu života, k službe a záujmu o ľudí okolo nás. Ježišovo zaslúbenie „naplňa prítomnosť nádejou a posilňuje. Budúcnosť dáva význam a zmysel súčasnosti. Preto chceme slúžiť, naplňať potreby iných a pretvárať spoločnosť. Kresťanská nádej má ďalekosiahly dosah na spoločnosť. Dívame sa späť, aby sme videli, aké zaslúbenia sme dostali; hľadáme dopredu, aby sme videli, ako sa naplnia. Už teraz konáme vo svetle toho, čo sa ešte len stane.“ (Peter Jensen, *The Future of Jesus*)

ŽIVOT VO SVETLE NÁDEJE

Realita je taká, že to, čomu veríme o budúcnosti, má významný vplyv na to, ako žijeme v prítomnosti. Odmietame skreslenú predstavu veriaceho ako niekoho, kto je sústredený len na akúsi večnú blaženosť. Zdravé spoliehanie sa na Božie zaslúbenia o budúcnosti by nás malo naopak podnietiť aktívne sa zúčastňovať na dianí v tomto svete a na bohatý a hlboký život.

Podľa definície sú adventisti – ľudia, ktorí čakajú Ježišov príchod a jeho kráľovstvo – ľudia nádeje. Táto nádej sa neupiera na nejaký vzdialený svetelný bod. Práve naopak – týka sa viac dneška ako zajtrajška. Kým nádej hľadá do budúcnosti, správne chápanie nádeje osvetľuje a mení prítomnosť. S takouto nádejou už teraz začneme žiť tak, ako to očakávame v budúcnosti. Už teraz bude náš život zodpovedať tomu, čo čakáme, že sa jedného dňa stane.

Pretože veríme, že Boží spravodlivý zámer sa napokon stane pre ľudstvo realitou, má zmysel už teraz si podľa toho zariadiť svoj život.

Vieme, že Bohu záleží na tom, čo sa stane „tým najmenším“.
(Mat 25,40.45) Preto bude aj nám záležať na tých, ktorí sú jeho ľuďom. Vieme, aké politické, ekonomické, kultúrne a spoločenské vplyvy pôsobia v spoločnosti. Vieme aj to, že nespravodlivosť vo všetkých jej formách bude zavrhnutá. Preto žijeme tak, aby to, ako slúžime, odpúšťame a milujeme, bolo v jasnom a zásadnom protiklade k tomu, čo nás obklopuje. Svojím životom, svedectvom, vplyvom a svojou prítomnosťou sa usilujeme mariť zlo v našom svete. Vieme, že tieto sily a systémy sú len dočasné. Bez ohľadu na to, aké silné a neohrozené sa nám možno zdajú, nebudú mať posledné slovo.

Nemôžeme poprieť, že v Ježišových zaslúbeniach o druhom príchode je prvok úniku. Je dobré, že vo svete naplnenom toľkým zármutkom a bolesťou sa môžeme tešiť na lepšie miesto a lepší život. Na základe Bo-

žích zaslúbení vieme, že sa tak stane. Ale to ešte len príde.

Pre nás je dôležité, aby tieto zaslúbenia zmenili náš pohľad na dnešok a pomohli nám správne reagovať. Božie zaslúbenia nás vyzývajú zaujímať sa o tento svet, robiť, čo môžeme, aby sme čelili zlu, ktoré je okolo nás, posilňovať svojich bratov a sestry, ktorým niekto ublížil, zaujímať sa o to, čo sa deje vo svete, oslavovať dobro a lásku, s ktorou sa stretneme, a šíriť nádej, ktorá je obsiahnutá v týchto zaslúbeniach.

Aj keď sa nám možno naše úsilie zdá neisté a malé, spolupracujme s Bohom. Začnime pracovať na obnove sveta, aký jedného dňa slávne stvorí. Ježiš povedal: „Odídem a prídem k vám.“ (Ján 14,28) Svojim nasledovníkom tiež povedal: „Žite tak, ako by sa to malo stať už dnes – a uvidíte ten rozdiel.“

NÁDEJ NA SÚD

Aby sme skutočne docenili význam Božích zaslúbení, rozhodli sa žiť inak a boli verní, potrebujeme sa dívať na svet Božími očami. Keď Biblia hovorí o súde, najväčší dôraz dáva na dobrotivosť a nádej, ktorú Boží súd prináša. C. S. Lewis vo svojej knihe *Reflection on the Psalms* píše, že biblické spisy žalmov a prorokov „sú plné túžby po súde. Vyhlásenie, že súd sa blíži, považujú za dobrú správu.“ Sú hlasom utláčaných a zabudnutých, ktorí volajú, aby sa zlo napravilo a ich sťažnosti boli vypočuté.

Ozýva sa v nich prosba, aby si niekto všimol zlo, ktoré sa pácha na tomto svete. A ten Niekto existuje.

Ťažko znášame utrpenie, útlak a rôzne tragédie. Ešte ťažšie znášame bezprávie a potupu, ktoré zostanú nepovšimnuté.

Práve o tom píše autor biblickej knihy Kazateľ. Táto kniha sotva zapadá do mnohých pokusov o jasnú formuláciu viery. Na stránkach tejto starovekej literatúry sa ozýva filozofický výkrik „márnosť nad márnosť“. Jedna hodnota a činnosť po druhej je v rôznych aspektoch života považovaná za niečo, na čo sa neoplatí vynakladať nijaké úsilie. Námahu, bohatstvo, múdrosť a rozkoš považuje autor tejto knihy za bezvýznamné. Stiera sa v nich dokonca rozdiel medzi dobrom a zlom: „Aj takáto márnosť sa deje na zemi: sú spravodliví, ktorým sa vodí, akoby robili skutky svojvoľníkov, a sú svojvoľníci, ktorým sa vodí, akoby robili skutky spravodlivých. Povedal som: aj toto je márnosť.“ (Kaz 8,14)

Na konci svojho výpočtu urobí filozof náhly zvrat. Po zmienke o mnohých márnostiach hovorí, že Boh to všetko bude súdiť. Preto nič nie je zbytočné a bezvýznamné. V skutočnosti na všetkom a všetkých záleží. Preto „Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj“ – v zmysle miluj a cti Boha, nauč sa konať spravodlivo a usiluj o dobro. (Kaz 12,13.14)

Nádej na súd súvisí s tým, čomu veríme o Bohu, živote a o svete, v ktorom žijeme. Biblia pripomína, že žijeme vo svete, ktorý stvoril Boh a ktorý miluje. Tento svet je však porušený. Prostredníctvom života a smrti Ježiša Krista v ňom chce Boh uskutočniť svoj plán obnovy. Dejiny nášho sveta hovoria, že ľudstvo zablúdilo. Mnohí upad-

li do skazenosti, ktorá je dôsledkom víťazstva zla. Boží súd je preto kľúčová udalosť v procese nastolenia spravodlivosti na tomto svete. Pre tých, ktorí túžia, aby sa zlo už skončilo, je to dobrá správa. Túto nádej nedoceňujeme len vtedy, keď nepočujeme a nevidíme tých, ktorí sú prehladaní, týraní a zneužívaní.

Táto perspektíva nám pomáha nielen nanovo doceniť nádej na Boží súd, ale mení aj náš pohľad na iných. „Ľudia, ktorí veria, že Boh prevráti svet hore nohami – ako to vyjadrila Mária vo svojom chválospeve: 'mocných zosadil z trónov a vyvýšil ponížených a pokorných' (Luk 1,46–55) –, nebudú v súčasnosti zaostávať v aktivitách, ktoré menia svet.“ (N. T. Wright, *Surprised By Hope*) Tešíme na splnenie zaslúbenia, že Boh bude súdiť tento svet. Pripojme sa k nemu v snahe definitívne a navždy zriadiť spravodlivosť. Nádej na súd začne už dnes meniť svet, aj keď možno len v náznakoch a zdanlivo v malom rozsahu.

Začať sa dívať na svet Božími očami je veľká zmena. David James Duncan končí svoj doslov k 20. výročiu vydania *The River Why* tvrdením, že táto viera a naše chápanie Božích zámerov v súčasnom svete by mali tvoriť základ nášho spôsobu života: „Vediac, že spravodlivosť je nevyhnutná, a nie je v ľudských rukách, chcem sa napokon spýtať: Prečo súdiť? Prečo nenávidieť a zúriť? Prečo radšej neslúžiť, kdekoľvek, akokoľvek a tak dlho a vďačne, ako môžeme?“

OTÁZKY

1. Prečo sú podľa vás kresťania niekedy kritizovaní za to, že sa málo zaujímajú o to, čo sa deje okolo nich? Myslíte si, že takáto kritika je na mieste?
2. Ako by si vysvetlil to, že viera v Ježišov druhý príchod ťa dnes motivuje slúžiť iným?
3. V akom zmysle sú zaslúbenia o Božom súde dobrou správou? Alebo sú pre teba skôr hrozbou?

Trojanjelské posolstvo

Oficiálne vieroučné články Cirkvi adventistov siedmeho dňa obsahujú vyše štyritisíc slov. V nich sa len časť jednej vety – ktorá pozostáva z jedenástich slov a biblického odkazu – spája s „troma anjelmi zo Zjavenia 14“. A posolstvo týchto anjelov tvorí len šesť viet v celom príbehu, proroctvách, symboloch, dráme, výstrahách a zasľúbeniach knihy Zjavenie.

Počas návštev našich zborov som pochopil, že títo „traja anjeli“ majú pre našu identitu a poslanie väčší význam, než si myslíme. Od farebných vitráží v oknách našich najväčších modlitební, až po obaly cirkevného bulletinu, od vyblednutých cirkevných znakov až po čerstvo namaľované logá, sa symbol troch anjelov opakuje po celom svete ako typický symbol adventizmu.

Traja anjeli sú tiež dôležitou súčasťou dejín našej cirkvi. Vyše päťdesiat rokov po prvom kázaní, ktoré vyvolalo adventné hnutie, Ellen Whiteová zdôrazňovala význam šírenia posolstva troch anjelov slovami: „Stále sa majú zvestovať všetky tri posolstvá. Dnes je práve také dôležité opakovať ich tým, ktorí hľadajú pravdu, ako to bolo kedysi.“ (Counsels to Writers and Edi-

tors, str. 26.27) Zvestovanie posolstva troch anjelov má byť stále jadrom našej evanjelizácie.

Podobne ako iné oblasti nášho duchovného života a viery, aj toto posolstvo nám môže zovšednieť a stať sa prázdnu frázou. Opakovaním môže stratiť na svojej naliehavosti a „prítomná pravda“ sa zmení na obyčajnú informáciu.

Ak je pre nás niečo dôležité, nájdeme si čas premýšľať o tom. Budeme si klásť staré, ale aj nové otázky. Nemusíme nevyhnutne opustiť naše doterajšie chápanie. Potrebujeme sa však vrátiť k samotnému textu, aby sme zistili, či tam nie je niečo, čo sme si možno nevšimli a čo nám môže skompletizovať náš obraz o Božom posolstve.

Jedna z otázok, ktoré súvisia s tromi anjelmi, je celkom jednoduchá: Prečo sú práve traja? O anjeloch čítame na viacerých miestach Biblie, ale len títo traja anjeli zo Zjavenia 14,6–12 vystupujú spolu a majú tri špecifické posolstvá, ktoré na seba nadväzujú. Ale prečo sú traja?

Jedna možnosť je, že ide o literárnu metódu známu ako strojnásobenie. S týmto spôsobom rozprávania príbe-

hu alebo vysvetľovania určitej náuky sa stretávame v rôznych literárnych formách. Opakuje sa v mnohých príbehoch. Býva definovaný aj ako téza, antitéza a syntéza.

Ak niekto váha, či má poslanstvo troch anjelov čítať podľa nejakého literárneho modelu, typického pre príbehy, mal by si uvedomiť, že Biblia je jedným veľkým rozprávaním – príbehom o Bohu a jeho zaobchádzaní s ľuďmi od stvorenia až po konečnú obnovu. Keď sa naučíme čítať ju takto, čoskoro si uvedomíme, že aj my sme súčasťou tohto príbehu. Je to zároveň príbeh, do ktorého môžeme „vtiahnuť“ aj iných a spojiť ich tak s Božím príbehom pre ich život.

PRVÝ ANJEL – STVORIL (ZJ 14,7)

V biblických príbehoch sa ako refrén stále opakuje Božia výzva, aby sa jeho ľud vrátil k nemu a dal mu náležité prvenstvo vo svojom živote. Je to odraz nestálosti našej ľudskej prirodzenosti. Často upúšťame od našich najlepších predsavzatí a cieľov, preto sa vždy znovu potrebujeme nasmerovať k Bohu. Okrem toho, Boh zasahuje každú ďalšiu generáciu novým spôsobom, oslovuje ľudí v čase, na mieste a za okolností, v ktorých sa práve nachádzajú.

Božie požiadavky vždy prevyšujú naše odovzdanie i najúprimnejšie rozhodnutia. A práve o tom je výzva „bojte sa Boha a vzdajte mu slávu“, ktorú opakuje prvý anjel zo Zj 14. Verš 6 spája toto poslanstvo s „večným evanjeliom“.

Anjel nás vyzýva, aby sme sa neprestajne učili lepšie žiť, milovať

a uctievať Boha. Občas strávime toľko času a energie polemizovaním o tom, čo je na našom uctievaní „dobré“ a čo „zlé“, že zabudneme, že skutočnú hodnotu nemá to, čo robíme my, ale to, čo urobil Boh: „Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy.“ (1Ján 4,10)

V súvislosti s tým sa vynára otázka: Ak celé stvorenie, vykúpenie a obnova majú podľa Biblie svoj pôvod v Bohu, prečo nás stále vyzýva, aby sme sa k nemu vrátili? Ak je Boh taký, ako hovorí, prečo mu tak záleží na tom, aby sme ho uctievali a klaňali sa mu?

Výzva klaňať sa Bohu je len ďalší prejav Božej lásky. Niektorí tvrdia, že tento svet nebude lepší, kým viac ľudí neposlúchne výzvu báť sa Boha a klaňať sa mu. Toto poslanstvo nás vyzýva, aby sme radikálne prehodnotili svoje správanie k sebe navzájom a k okoliťmu svetu. Preto je výzva adresovaná „každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu“. (Zj 14,6) Nie preto, aby sa Boh cítil lepšie, ale preto, že chce to najlepšie pre svoje stvorenie.

V tomto zmysle je poslanstvo prvého anjela tiež dôležité konštatovanie, že náš svet je vo svojej podstate dobrý. Aj keď je v ňom mnoho zla, stále odráža Božiu slávu, dobrotu a veľkosť. Vo svete prírody, v kultúrach národov či prejavoch ľudskosti môžeme vnímať odtlačky prstov a ozvenu samotného Stvoriteľa.

Je smutné, že ako Boží ľud nereagujeme na prejavy Boha medzi nami vždy správne. Prvý anjel zo Zj 14 nás vyzýva, aby sme to robili lepšie. „Pri

obnove stvorenia a vzkriesenia spoločnosti je najdôležitejšie uistenie, že keď Boh stvoril tento svet, povedal, že to bolo dobré. A ešte stále je to dobré.“ (Rob Bell, Velvet Elvis, 170)

Generácie pred nami zdôrazňovali istotu evanjelia a pridali naliehavosť súdu. Prvý anjel opakuje Božiu výzvu uctievať ho ako Stvoriteľa, Pána, Vykupiteľa – pre naše dobro, pre dobro nášho sveta a pre definitívne dobro.

DRUHÝ ANJEL – PADOL (ZJ 14,8)

Douglas Coupland vo svojej knihe *Life After God* opisuje televíznu projekciu zoo v Miami na Floride, ktorá zostala po hurikáne zaplavená. „Boli tam obrazy kačíc a vysokých elegantných vtákov plávajúcich medzi troskami – ale ony nevedeli, že sú to trosky. Bol to ich svet.“ Tento opis sa dobre hodí na situáciu, v akej sa nachádzame aj my.

Zväčša pokojne plávame pomedzi troskami sveta, v ktorom žijeme. Hľadíme na skazenosť, tragédie, zármutok a zlo, ktoré nás obklopujú. Máme pokušenie domnievať sa, že je to ten „správny svet“. Zisťujeme, že je takmer nemožné predstaviť si život bez prítomnosti a vplyvu zla. Zlo považujeme za niečo samozrejmé. Už si ani neuvedomujeme, že mnoho z toho, s čím sme prinajmenšom na prvý pohľad spokojní, je v podstate zlé.

Potom nás zrazu zaskočí nejaká tragédia, ktorá nám pripomenie skrytú zlobu, ktorú do nášho sveta prinieslo zlo. Osobná strata, tragédia v národe, prírodné katastrofy alebo násilnosti odhalia hriešnosť a porušenosť. Od hrozivých a bolestných novinových tituliek po tiché zúfal-

stvo nášho individuálneho sklamaní a beznádeje... Hoci len krátko, ale opäť vidíme trosky.

Na túto skutočnosť upriamuje našu pozornosť posolstvo druhého anjela zo Zj 14. Na tomto svete nie je všetko tak, ako by malo byť. Vlastne, niečo v ňom je beznádejné, nebezpečné a diabolsky zlé. Náš príbeh sa začal nádherným svetom, ktorý stvoril veľký a láskavý Boh. Potom prišlo zlo a my teraz „plávame“ medzi „rádio-aktívnym odpadom“. Nevyhnutným dôsledkom je totálna beznádej a sebazničenie.

Z kontextu evanjelia (pozri Zj 14,6) vyplýva, že práve z toho potrebujeme byť zachránení. Keď sa pozrieme pravde do očí, musíme uznať, že táto skazenosť a porušenosť je aj v našom vnútri. Pohotovo menujeme zlo, ktoré vidíme hocikde inde. Skôr než upriamime svoju pozornosť na nápravu zla okolo nás, musíme vyznať svoje vlastné zlyhania a pripustiť, že prinajmenšom semienka toho istého zla vidíme aj v našich myšlienkach a činoch.

Tento príbeh dnešných dní sa tiež odohráva vo veľkom obraze nášho sveta. V prítomnosti zla majú mocné štruktúry sveta, v ktorom žijeme, tendenciu ísť proti Bohu, jeho ľudu a jeho zámerom s týmto svetom. Politické, ekonomické, náboženské a sociálne systémy sveta uprednostňujú porušenosť. Útlak, tragédie, násilie a nespravodlivosť v ľudských dejinách majú príliš očividné dôsledky. Ako Boží ľud musíme aktívne čeliť silám zla v tomto svete, ktoré sa usilujú rozvracať, zneužívať a ničiť všetko, čo Boh stvoril a označil ako „dobré“.

Systémy tohto sveta navyše útočia aj na našu vernosť. Stavajú sa do pozície, ktorá patrí len Bohu ako nášmu Stvoriteľovi a Vykupiteľovi. Biblia často používa dva obrazy, ktorými opisuje spôsob, akým zlo pôsobí v tomto svete. Prvým je prostitútky a cudzoložnica, ktorá zvodne šepká. Zvázda nás k sebeckým pôžitkom a prepychu. Hovorí nám, aby sme si to najlepšie, čo svet ponúka, vzali len pre vlastný zisk a zábavu. Šelma, ktorá je druhým obrazom, vyžaduje pozornosť, vyhráža sa. Často používa násilie v snahe vynútiť si svoju vôľu. Zosobňuje režim, v ktorom prežijú len silní. Iný hlas z neba volá: „Vyjdi z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a nedostalo sa vám z jeho rán.“ (Zj 18,4) Boh sa nevyhráža. Vo svojej láske nás varuje pred tým, ako nakoniec zlo skončí. Našťastie, zlo nemôže trvať naveky.

Keď sme v pokušení prehliadať strašnú realitu nášho sveta, druhý anjel nás vyzýva, aby sme si uvedomili skazenosť, v ktorej žijeme, a svoj zrak zdvihli nad trosky, ktoré nesprávne považujeme za skutočný svet, k „večnému evanjeliu“.

TRETÍ ANJEL – OBNOVUJÚCI (ZJ 14,9–12)

Prvý a druhý anjel určujú jasný rozdiel medzi Božími požiadavkami a výzvami, porušenosťou a mocenskými systémami tohto sveta – medzi dobrom a zlom. Tretí anjel predstavuje jednoznačné rozhodnutie. Budeme verní Božiemu kráľovstvu, alebo kráľovstvu tohto sveta? Sme súčasťou nespravodlivého chodu sveta, alebo Božieho riešenia?

V biblických dejinách Boh často vyzýval ľudí, aby boli jeho poslami. Aby sa stali súčasťou pokračujúceho príbehu evanjelia. Pracovali pre dobro tohto sveta a Božieho kráľovstva v tomto svete. Stáli na strane pravdy a dobra. Čelili takmer zdrvujúcemu zlu. Toto je volanie, ktoré opakuje tretí anjel v Zj 14.

Rozhodnutie, ku ktorému nás vedie tretí anjel, má svoje dôsledky. Boží ľud je vyzývaný „vydržať“ a „zotrvať“ tvárou v tvár problémom, skúškam a prenasledovaniu, ktoré nejaký čas potrvajú; údel tých, ktorí si zvolili „porušenosť“, je strašný.

Často sa vyhýbame zmienkam o „Božom hneve“. Na prvý pohľad nám to nezapadá do nášho chápania Božej lásky. Je to však len príznak toho, že aj my sme v istej miere spriaznení so zlom. Tvárou v tvár vojnovým hrôzám vo svojej rodnej krajine istý pisateľ poznamenáva: „Myslel som si, že by som sa mal vzbúriť proti Bohu, ktorý sa nenahneval pri pohľade na zlo sveta. Boh nie je nahnevaný napriek tomu, že je láska. Boh je nahnevaný preto, že je láska.“ (Miroslav Volf, *Free of Charge*, str.139) Keď si uvedomíme skutočnú hĺbku zla, pochopíme, že ak má dobro vládnuť úplne, zlo – a s ním všetci, ktorí sa preň rozhodnú – musí byť celkom zničené.

Tretí anjel nám dáva večnú perspektívu. Pretože zlo – dokonca aj v tej najhoršej forme – je len dočasné, sme vyzývaní postaviť sa proti nemu vo všetkých jeho formách. Je zaujímavé, že ako protiklad hnevu anjel neuvádza slávu, ale trpezlivé znášanie a vernosť. Zdá sa, že v prvom rade nám nemá

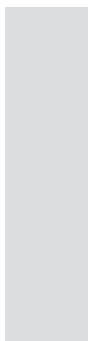
ísť o to, aby sme „unikli“, ale aby sme sa rozhodli za každých okolností žiť ako verný Boží ľud. Niekedy je výzva „zotrvať“ – byť „ostatkom“ – nesprávne pochopená ako výzva k posvätej exkluzivite, ba dokonca trvalej pasivite. Opak je však pravdou. Je to výzva slúžiť a hľadať dobro pre iných, nech je to ktokoľvek a kdekoľvek uprostred zla, nespravodlivosti a tragédií tohto sveta. Možno táto trpezlivosť – žiť podľa Božích príkazov a nasledovať Ježiša – dokonca znamená prorockú netrpezlivosť s padlými mocnosťami, systémami a zlom v našom svete.

Pre Boží ľud – a pre všetkých ľudí – sa toto budúce Božie kráľovstvo začína už teraz. Plnosť však dosiahne, až keď Boh sám obnoví tento svet. (Zj 21,1–5) Sme vyzývaní byť tu a teraz poslami obnovy. Budeme varovať iných, že ich rozhodnutie siaha až k bránam večnosti.

V kontexte „večného evanjelia“ a Božieho zaslúbenia o súde, v súvislosti s istotou evanjelia a výstrahou pred sebauspokojením a mnohými ďalšími pokušeniami zla, sme vyzývaní hľadať dobro, stáť na strane dobra a slúžiť tomuto svetu, ako slúžil Ježiš. (Luk 4,18.19)

OTÁZKY

1. Čím sa posolstvo troch anjelov odlišuje od iných kázaní, článkov alebo kníh, ktoré si možno čítal o týchto veršoch?
2. Ktoré aspekty poslania a služby vidíme v posolstve troch anjelov?
3. Čo je podľa teba najdôležitejšie vzhľadom na to, čo znamená žiť ako Boží ľud v dnešnej spoločnosti?

NATHAN BROWN je knižný redaktor cirkevného vydavateľstva v Austrálii. Je autorom piatich kníh, vrátane *I Hope* (Dúfam) a *7 Reasons Life is Better With God* (Sedem dôvodov, prečo je život s Bohom lepší). V súčasnosti mesačne prispieva svojimi príbehmi do internetového časopisu www.SpectrumMagazine.org. Nathan je tiež jedným z organizátorov *Manifest Creative Arts Festival* (www.artsmanifest.info). Pracoval na mnohých projektoch austrálskej pobočky ADRA. Zároveň pokračuje v štúdiu na univerzite, hrá basketbal, pomáha manželke s prácou v záhrade a so svojím veľkým psom chodí na pravidelné prechádzky.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

PAN-EUROPEAN ADVENTIST YOUTH CONGRESS

S E R B I A

 POWER of ONE

30 JULY - 04 AUGUST
NOVI SAD 2013

Přihlášení je možné do 31. března 2013!

aycongress.org

Vlastimil Fürst: Co když Bible nelže?

Kniha vznikla spoluprací autora s mladými lidmi a přístupnou formou se věnuje otázkám, které si pokládají všichni, kdo chtějí prožívat opravdovou víru. Najdete v ní témata, která vás možná napadla, ale mysleli jste si, že není možné na ně najít jednoduchou odpověď.

K přijetí víry nestačí vyrůst v křesťanském společenství, je třeba najít si osobní cestu k Pánu Bohu. Udělejte si čas na dvacet čtyři krátkých kapitol: každou přečtete za pouhých 15 minut – a přesto mohou změnit váš život.

Nakladatelství Advent-Orion / Roztocká 5, Praha 6 / Tel. 233 321 621

www.adventorion.cz

NATHAN BROWN: OŽIVENIE, KTORÉ STOJÍ ZA TO. Prednášky Modlitebného týždňa mládeže 2013

Grafický dizajn Jan Dobeš. Fotografie na obálce Photos.com.

Preklad Marcela Bieliková. Vydal Advent-Orion, s.r.o., Praha. Prvé vydanie, 2013.

Vytlačila tlačiareň ARTRON s.r.o., Boskovice. ISBN 978-80-7172-855-9